

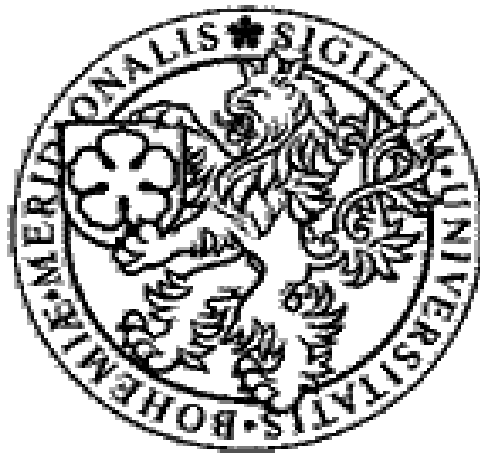
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Studijní program: Ekonomika a Management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Klastry v Jihočeském kraji a Horním Rakousku

Vedoucí diplomové práce:

Ing. D. Bednářová, CSc.

Autor:

Bc. Lenka Grygarová

2008

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a zdroje, které jsem použila.

V Českých Budějovicích 17. dubna 2008

Děkuji paní Ing. Dagmar Bednářové, CSc., vedoucí této diplomové práce za cenné rady a připomínky, které mi při vypracování práce poskytovala.

OBSAH

1. Úvod	1
2. Literární přehled	3
2.1 Definice klastrů	3
2.2 Michael Porter a jeho konkurenční výhoda národů	4
2.2.1 Diamant konkurenční výhody	5
2.2.2 Podmínky poptávky	6
2.2.3 Podmínky faktorů	6
2.2.4 Firmy, strategie, struktura a rivalita	6
2.2.5 Podpurná a související průmyslová odvětví	7
2.2.6 Vláda a vedení	7
2.3 Jak klastry fungují	7
2.3.1 Určení hranic klastru	8
2.3.2 Partnerské vazby v klastrech	10
2.3.3 Základní činnosti klastru	11
2.4 Přínosy klastrů	12
2.4.1 Přínosy pro firmy	13
2.4.2 Přínos pro univerzity	13
2.4.3 Podpora klastrových iniciativ ze Strukturálních fondů EU	14
2.4.4 Vývojová stádia klastrů	17
2.4.5 Typologie klastrů	18
2.5 Cíle klastrové iniciativy	19
3. Metodický postup	23
4. Praktická část	25
4.1 Obecná charakteristika Jihočeského kraje	25
4.2 Analýza možností tvorby klastrů v Jihočeském kraji	28
4.3 Výběr vhodné právní formy pro klastry	32
4.4 Současná situace v rozvoji klastrů	35

4.5 Obecná charakteristika Horního Rakouska	45
4.6 Klastry v Horním Rakousku	46
4.7 Posouzení možností přeshraniční spolupráce	48
5. Závěr	50
6. Summary	52
7. Přehled použité literatury	53
8. Seznam grafů a tabulek	54
9. Přílohy	55

1. ÚVOD

Jedním z cílů vlády je zvýšení konkurenceschopnosti a inovací ve firmách v České republice. A právě jedním z nástrojů k dosažení tohoto cíle je vytvoření výkonných klastrů. Vláda tvorbu klastrů podporuje formou dotací, které jsou z části financovány z EU. Klastry jsou podporovány hlavně kvůli výzkumu a vytváření sítí kontaktů, obchodní spolupráci, vzdělávání a školení a dalších aktivit spojených s rozvojem malého a středního podnikání (MSP).

Klastry se vyskytují v různých odvětvích a představují spojování podniků nejrůznějších velikostí na různé geografické úrovni a v různě vyspělých ekonomikách, i když mnohem více jsou rozvinuty v ekonomicky vyspělých státech. Za standardní je přitom považováno složení klastrů z kombinace výrobců koncových produktů, výrobců potřebného strojního vybavení (technologie), dodavatelů materiálů (vstupů) a potřebných oborů služeb. Z uvedeného vyplývá, že klastry představují odlišný způsob organizace ekonomických aktivit, neboť jsou zde různé výrazné vazby mezi jednotlivými podniky, ale vždy je zde možno nalézt určité vlastnosti síťové organizace. Obecně lze však nalézt určité menší, ale důležité odlišnosti mezi podnikovými sítěmi a klastry.

Klastry se stávají významnou součástí nové ekonomiky a jako dynamické uskupení si získávají vysokou pozornost. V globálním měřítku se stávají hnací silou ekonomického růstu, tvorby pracovních míst a zvyšování produktivity jednotlivých regionů.

Klíčem k fungování a rostoucímu úspěchu klastru a potažmo celého regionu je kromě důvěry a spolupráce mezi podniky důležitá také skladba činností, které klastr poskytuje svým členům. Rozsah poskytovaných činností se bude lišit podle toho, zda je bude klastr nabízet svým členům, případně celému okolí klastru (veřejnosti).

Hlavními problémy českých malých a středních podniků (MSP) jsou dnes především konkurence velkých podniků, nadnárodních korporací a prodejních řetězců, dále manažerské faktory, ekonomicko politické faktory a nedostatečné informační a

znalostní vybavení. Provedené průzkumy stavu znalostního managementu u MSP zároveň odhalují, že v podnicích nedochází k cílenému řízení znalostí. Dalším problémem MSP je neznalost možností cílené spolupráce, tedy možnost vzniku klastrů. Hlavní předností průmyslových klastrů je právě znalostní charakteristika kdy cílenou spoluprací vznik příslušné know-how. Klastr je tak pro MSP právě tou příležitostí, jak některé z výše zmíněných problémů minimalizovat popř. zmenšit. Problematika klastrů je v současné době poměrně aktuálním tématem v České republice, kdy podporou pro vytváření těchto seskupení se intenzivně zabývá agentura CzechInvest.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Definice klastrů

Od napsání přelomové knihy Michaela Portera „Konkurenční výhoda národů“ v roce 1990 se objevilo mnoho definic klastrů, ale většina z nich má podobné rysy; Porter poskytl v roce 1998 aktualizovanou definici v článku v časopise Harvard Business Review „Klastry a nová ekonomika soutěže“:

„Klastry jsou místní koncentrace vzájemně propojených firem a institucí v konkrétním oboru. Klastry zahrnují skupinu provázaných průmyslových odvětví a dalších subjektů důležitých pro hospodářskou soutěž. Obsahují např. dodavatele specializovaných vstupů, jako jsou součásti, stroje a služby, a poskytovatele specializované infrastruktury. Klastry se často rozšiřují směrem dolů k odbytovým kanálům a zákazníkům, a do stran k výrobcům komplementárních produktů a společnostem v průmyslových odvětvích příbuzných z hlediska dovedností, technologii nebo společných vstupů. Mnoho klastrů také zahrnuje vládní či jiné instituce – jako např. univerzity, normotvorné školení, vzdělání, informace, výzkum a technickou podporu.“ [2]

OECD zašla poněkud dále specifickým rozlišením „sektorů“ od „klastrů“.

„Klastry jsou sítě vzájemně závislých firem, institucí produkujících znalosti, přemosťujících institucí a zákazníků propojených do výrobního řetězce, který vytváří přidanou hodnotu. Koncept klastrů jde dále než síťová spolupráce firem (networking), jelikož postihuje veškeré formy sdílení a výměny znalostí a také jde dále než tradiční sektorová analýza“. [2]

Po posledních analýzách regionálních klastrů v Evropě definovala Evropská komise klastry jako

„skupiny nezávislých firem a přidružených institucí, které:

- spolupracují a soutěží,*
- jsou místně koncentrované v jednom či několika regionech, i když tyto klastry mohou mít globální rozsah,*
- jsou specializované v konkrétním průmyslovém odvětví provázaném společnými technologiemi a dovednostmi,*

- jsou buď znalostní nebo tradiční.“ [2]

Zpráva Evropské komise pokračuje tím, že klastrování má kladný vliv na inovace a konkurenceschopnost, vytváření dovedností a informace, růst a dlouhodobou podnikatelskou dynamiku.

Podle programu na podporu podnikání od ČSOB je klastr geograficky blízké seskupení firem podnikajících ve stejném sektoru, které si navzájem konkurují, ale zároveň i kooperují, aby zlepšili své postavení na trhu.

Součástí klastru jsou také podpůrné firmy, které poskytují služby jádru klastru:

- banky,
- dopravní, právní a účetní služby
- marketingové agentury
- poradenské firmy
- hospodářské komory
- technické ústavy
- školy a university
- vládní agentury [11]

2.2 Michael Porter a jeho konkurenční výhoda národů

Michael Porter je uznávaným odborníkem v oblasti konkurenceschopnosti. Pokusil se vysvětlit následující otázky:

Proč je v období zvyšující se globalizace soutěže možné zachovat regionální či místní ostrůvky konkurenční výhody, které jsou velmi obtížné napodobitelné a zdají se být schopny udržet světové prvenství ve svých oborech nehledě na postup času.

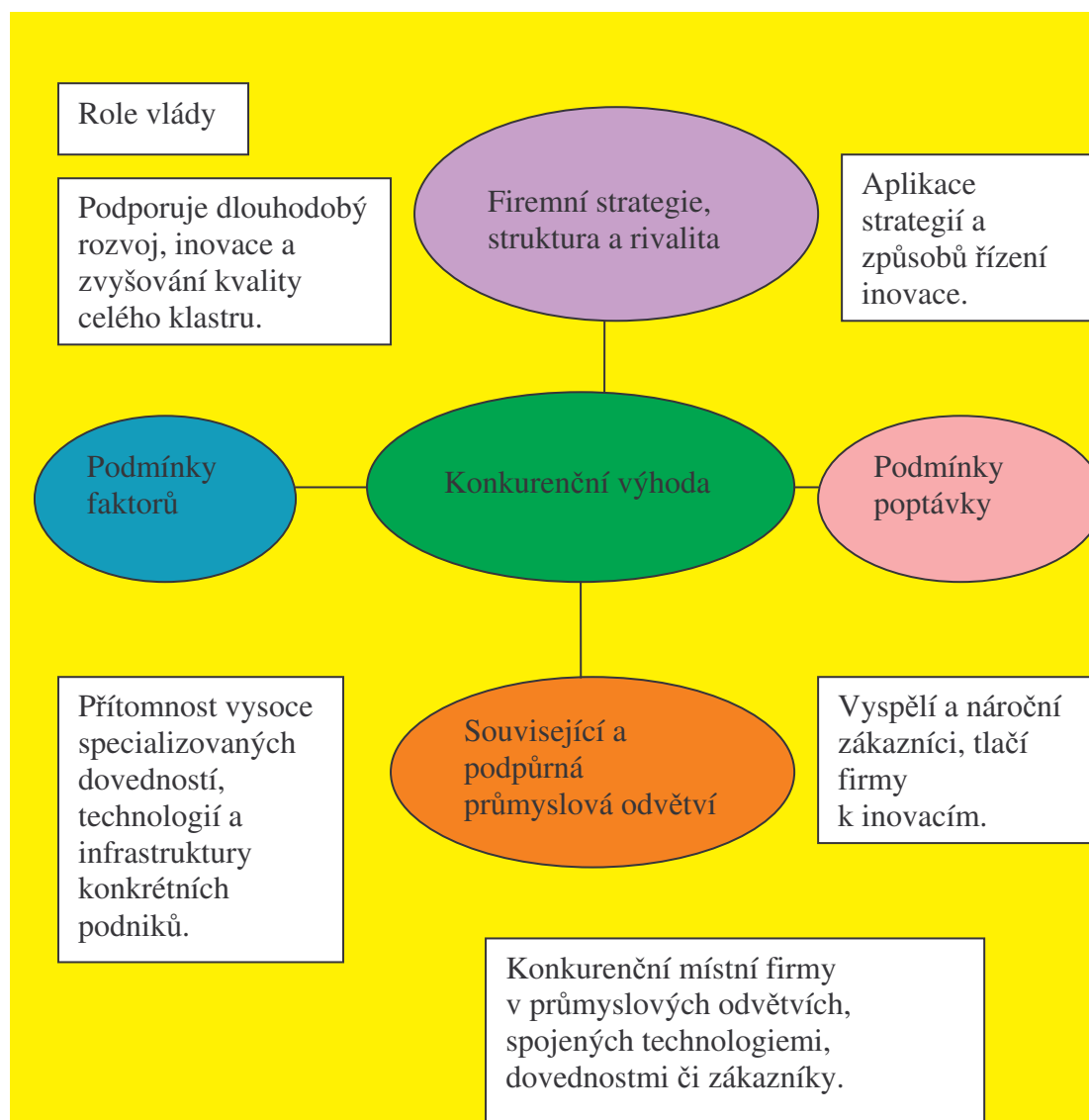
Své závěry vysvětlil na modelu, který je dnes základem pro mnohé práce zabývající se klastry. Jeho model je znám jako diamant konkurenční výhody.

[2]

2.2.1 Diamant konkurenční výhody

Zdroje konkurenční výhody jsou různé u různých průmyslových odvětví a na různých geografických místech. Obecně mohou mít ty nejúspěšnější klastry nějaký unikátní zdroj konkurenční výhody, který je odlišuje od podobných klastrů kdekoli na světě. Porterův „diamant“ nicméně poskytuje rámec pro analýzu konkurenční výhody. I když konkurenční výhodu každého konkrétního průmyslu určuje „diamant“ jako celek, je každá jeho součást postupně rozebrána. [7]

Graf č.1 – Diamant konkurenční výhody

Zdroj: M.Porter, 1990

2.2.2 Podmínky poptávky

Místní (tj.regionální) poptávka má na konkurenční výhodu určitého průmyslového odvětví důležitý vliv. Změny v úrovni místní/regionální poptávky mohou mít v krátkodobém horizontu značný dopad. Ovšem z dlouhodobého hlediska je důležitá spíše podstata poptávky než její velikost. Úspěšné klastry potřebují obsluhovat mezinárodní trhy, a ne pouze trhy místní či regionální. Konkurenční výhoda však může být poháněna existencí „poptávajících zákazníků“ uvnitř klastru. Porozumění potřebám zákazníků a efektivním vztahům mezi zákazníky a dodavateli jsou klíčovými částmi procesu inovace. [2]

2.2.3 Podmínky faktorů

Tyto podmínky mohou být rozděleny na základní a pokročilé faktorové podmínky. První zahrnují suroviny, podnebí, dopravní a telekomunikační infrastrukturu, gramotnou pracovní sílu a základní služby, jako je např. elektrická energie. Jsou pro konkurenční výhodu nezbytné, ale ne postačující. Jsou široce dostupné, mohou být snadno napodobitelné a opakovatelné.

Pokročilé či specializované faktory jsou typické pro konkrétní klastr, potenciálně nabízejí jedinečný zdroj konkurenční výhody a nejsou tak snadno napodobitelné regiony. Obsahují např. výzkum, znalosti, know-how, dovednosti, služby a podnikatelské metody specifické pro daný průmysl či klastr. [2]

2.2.4 Firmy, strategie, struktura a rivalita

Úspěšné klastry obvykle mají v základním klastrovém odvětví mnoho firem, které si tvrdě konkurují. Soutěž a rivalita jsou základem pro rozvoj klastrů, který musí být udržován a podporován vhodnou politikou. Ovšem současně existuje uvnitř klastru rozsáhlá spolupráce.

Existuje riziko, že jedna velká společnost může ovládnout základní odvětví uvnitř klastru. Toto může vést k narušení inovací, klastr ztrácí svou konkurenční výhodu a může dojít k jeho úpadku. Pro vyvážení tohoto procesu je nezbytný příchod nových účastníků na trh. To se uskutečňuje jak pomocí přilákání přímých investic do klastru, tak vytvářením nových podniků místními podnikateli. [2]

2.2.5 Podpůrná a související průmyslová odvětví

Jednotlivá průmyslová odvětví mají prospěch z dalších podpůrných a souvisejících odvětví v klastru, která jsou mezinárodně konkurenceschopná. Podpůrná a související odvětví zahrnují dodavatele a odvětví, která vyžadují podobné dovednosti, technologie a know-how nebo prodávají stejným zákazníkům. [2]

2.2.6 Vláda a vedení

Role veřejného sektoru se může měnit, ale obecně obsahuje strategie zaměřené spíše na vytváření podnikatelského prostředí vhodného pro konkrétní klastry než obecné podnikatelské prostředí. Role vlády, ať už národní nebo regionální, by měla spočívat v podněcování a vytváření výzev klastrům k inovacím a zlepšování jejich konkurenceschopnosti a naopak v reagování na jejich dlouhodobé rozvojové potřeby. To často zahrnuje podporu inovacím, výzkumu a vývoji, vzdělávání, transferu technologií a tvorbě infrastruktury související s klastrem. Úlohou vlády není umožnit snadný život firmám či chránit jednotlivé, i když mocné společnosti. [2]

2.3 Jak klastry fungují

Konkurenční výhoda nezávisí pouze na jednotlivých prvcích diamantu, ale na spojitosti celého diamantu. Podnikatelské a společenské sítě a vztahy uvnitř klastru jsou pojivem, které drží systém pohromadě. Úspěšné klastry jsou dobře zasíťovány a vzájemně propojeny.

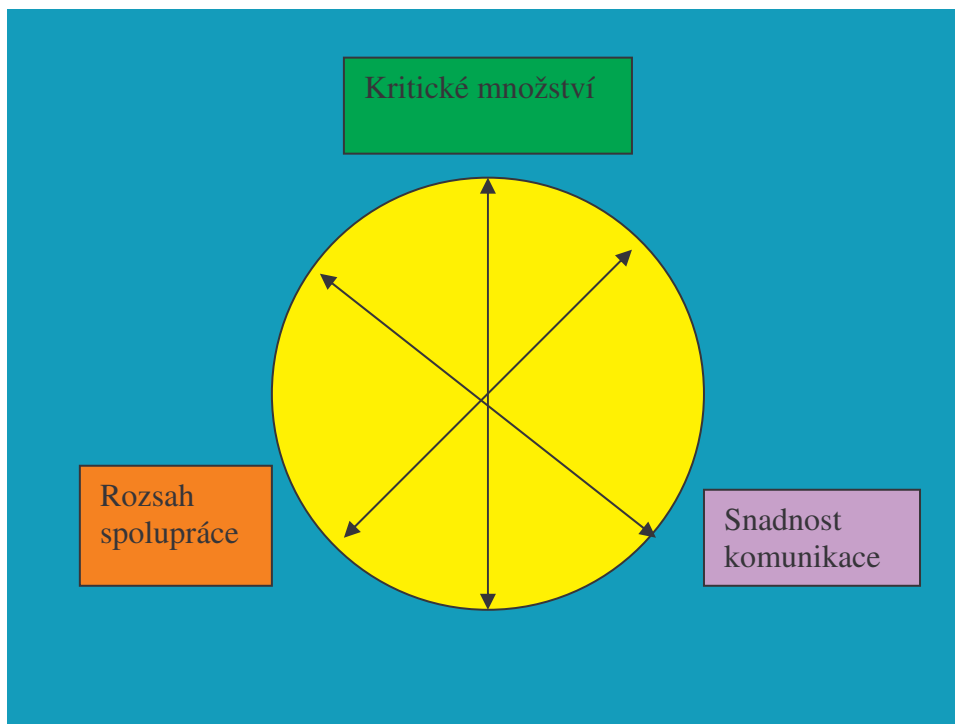
Mezi významné vazby klastrů patří vztahy mezi průmyslem a akademickou sférou a vztahy s dodavatelskými řetězci. Obecněji řečeno, úspěšné klastry rozvíjejí sociální a podnikatelské normy chování, které snižují náklady na podnikání. Tyto sociální a podnikatelské normy chování obvykle zahrnují významný stupeň uvnitř klastru. Tento typ uspořádání je zejména důležitý pro MSP (malé a střední podniky). Spolupráce musí být zkombinována s udržením soutěže a rivality. Žádný klaster neobsahuje všechny faktory, které vytvářejí konkurenční výhodu. Společnosti musí mít globální perspektivu. [2]

2.3.1 Určení hranic klastru

Klastry mohou zahrnovat pouze část regionu nebo zasahovat na území dvou až tří regionů. Hranice klastru musí být pečlivě zváženy, každý klastr musí mít jedinečnou spádovou oblast. Některé klastry budou mít široké rozpětí; jiné klastry budou mít velmi úzké místní zaměření. Klastry založené na surovinách a klastry cestovního ruchu mají tendenci mít širší hranice než výrobní klastry a většina klastrů založených na službách. [2]

Existují tři dimenze hranice klastru:

Graf č.2 – Dimenze hranic klastru

Zdroj:CzechInvest, 2005

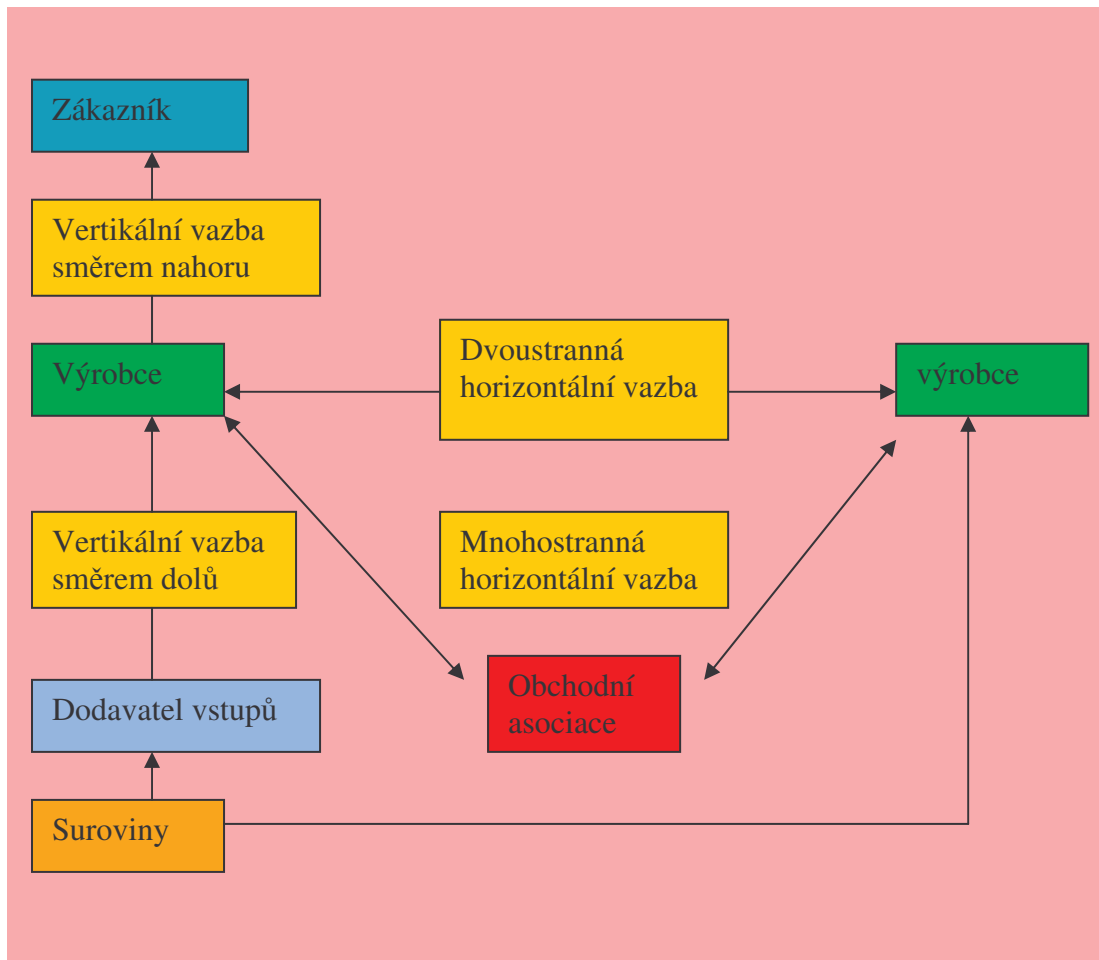
Kritické množství. Aby mohl klastr fungovat, musí mít dostatečné kritické množství (počet firem a institucí). Např. u klastru turistického ruchu bude hrát roli toto kritické množství z hlediska přiměřeného rozpočtu na propagaci.

Rozsah spolupráce. I když klastr potřebuje kritické množství, také musí být dostatečně specializován tak, aby jeho členové mohli nacházet společné oblasti zájmu. Např. klastr v oblasti informačních technologií bude mít kritické množství co do počtu firem, ale zájmy jeho členů mohou být tak rozličné, že nemají často nic společného.

Snadnost komunikace. Networking a komunikace jsou základem klastrování. Proto hraje roli fyzická vzdálenost mezi účastníky klastru, kdy hranice může tvořit už hodinová jízda autem, někdy i méně. Vzdálenost může být omezením pro častou osobní komunikaci. Je-li větší, mohou mít účastníci potíže při pravidelných formálních či neformálních setkáních. [2]

2.3.2 Partnerské vazby v klastrech

Graf č.3 – Partnerské vazby v klastrech

Zdroj: CzechInvest, 2005

- **Vertikální vazby směrem dolů** – výroba je vysoce specializovaná, vztahy se subdodavateli široce rozvinuté, všichni jsou vzájemně závislí, spolupracují při zdokonalování výrobních procesů a poskytují zpětnou vazbu ohledně kvality.
- **Vertikální vazby směrem nahoru** – jsou velice důležité při zavádění inovací a vývoji výrobků
- **Horizontální vazby** – rozsáhlá spolupráce v síti mezi firmami i konkurenty, napříč klastrem, a mezi firmami a jejich podpůrnou infrastrukturou. Měkké sítě a tvrdé sítě jsou důležité a vytváření takových sítí je podporováno místní kulturou, která umožňuje růst konkurence i spolupráce. Aktivní klastrování je spolukonkurence.

- **Dvoustranná spolupráce /tvrdé sítě** – probíhá mezi firmami obsluhujícími stejnou fázi dodavatelského řetězce. Firmy mohou spolupracovat při společném nákupu zdrojů pro dosažení úspor z rozsahu nebo sdílením zařízení. Mohou vést společný výzkum a vývoj a sdílet jeho náklady, nebo spolupracovat na zahraničním marketingu tvorbou webových stránek či sdílet náklady na stánky na obchodních veletrzích.
- **Mnohostranná spolupráce /měkké sítě** – vícestranné instituce v klastru, jako jsou podnikatelské asociace a obchodní komory, mohou hrát významnou roli při podpoře kolektivních akcí mezi konkurujícími firmami. Tyto měkké sítě poskytují fórum pro sdílení myšlenek a řešení společných problémů. Mohou poskytovat informace o tržních trendech, poradenství a školení o nových technologických normách. Dobře organizované asociace napomáhají jednotlivým firmám překonat jejich rozdíly a nalézt hodnotu spolupráce. [2]

2.3.3 Základní činnosti klastru

Základní činnosti představují soubor aktivit, které se projevují jako důležité ve fungujících klastrech. Mají velký význam pro činnost jednotlivých firem v klastru a zároveň dokumentují místo pro možnou regionální podporu.

Pro fungující klastr je nezbytné, aby byla využita vzájemná spolupráce a podpora všech členů klastru ve všech činnostech, které jsou pro klastr rozhodující a jsou potřebné pro konkurenceschopnost klastru.

Nejčastější činnost, jež klastr firmám poskytuje, je **společné řízení**. Můžeme sem zařadit aktivity jako jsou lobbying, spolupráce na státních a soukromých investicích, získání speciálních vládních programů, apod. Další důležité činnosti v klastru se týkají **lidských zdrojů**. Jedná se o školení managementu, technických profesí a ostatní vzdělávání a školení. Třetí neméně důležitou aktivitou je sféra **výzkumu a vývoje**, ať už se jedná o základní nebo aplikovaný výzkum.

Co by měl klastr řešit za činnosti?

- společné plánování, organizování a řízení projektů
- výroba
- řízení lidských zdrojů
- finance
- logistika
- marketing a prodej
- výzkum a vývoj
- kontrola všech předchozích činností

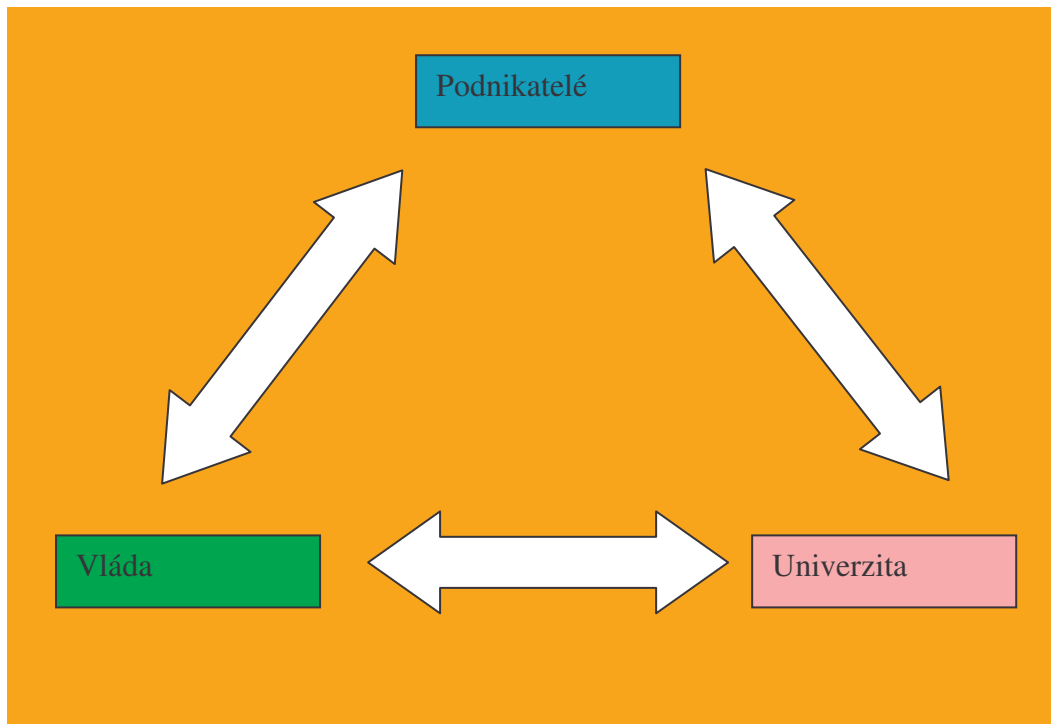
[16]

2.4 Přínosy klastrů

Klastry zlepšují konkurenceschopnost, což vede k zlepšení výkonnosti podnikání třemi způsoby:

- zvýšenou produktivitu na základě lepšího přístupu k specializovaným dodavatelům, dovednostem a informacím
- větší důraz je kladen na inovace, jelikož je zdůrazňována potřeba zdokonalování v procesu. A firmy spolupracující navzájem mohou tuto potřebu uspokojit
- jakmile jednou klastr vznikne, začne se rozrůstat v důsledku vytváření nových firem a příchodu nových dodavatelů. [2]

Graf č.4 - Vztahy v klastrech

Zdroj:CzechInvest, 2005

2.4.1 Přínosy pro firmy

- poskytují úspory z rozsahu a snižují náklady
- snižují omezení menších firem a zvyšují specializaci
- zvyšují místní konkurenci a rivalitu a tím globální konkurenční výhodu
- zvyšují rychlost přenosu informací a technologií
- zvyšují moc a hlas menších firem
- podněcují vládu k investicím do specializované infrastruktury
- umožňují efektivní propojení a partnerství [11]

2.4.2 Přínos pro univerzity

- úzká spolupráce se skupinou společností ve specializovaných sektorech
- možnost zdokonalování znalostí a porozumění podnikatelským postupům a potřebám
- těsné spojení s podnikatelskou komunitou umožňuje lepší zaměření aktivit výzkumu a vývoje a tudíž vytvoření přitažlivější obchodní nabídky univerzity pro zákazníky jak uvnitř klastru tak mimo něj
- zlepšení infrastruktury včetně výzkumných zařízení

- přilákání kvalitnějších učitelů a výzkumníků, což zase přiláká kvalitnější studenty [11]

2.4.3 Podpora klastrových iniciativ ze Strukturálních fondů EU

Operační program průmysl a podnikání (2004 – 2006)

OPPP

Pro koho byl program určen:

- program byl určen pro CzechInvest, kraje, instituce terciálního vzdělávání a výzkumné organizace a dále pro právnické osoby nebo sdružení osob založené za účelem provozování klastru.

Cílem tohoto programu byl rozvoj odvětvových seskupení podniků a výzkumných organizací. Je podporováno jak vyhledávání firem do klastru, tak jeho zakládání a rozvoj. Je podporována jak horizontální tak i vertikální forma kooperace. Např. dodavatel-odběratel, výzkumný institut – výrobce, velkoobchod – maloobchod atd.

Typové projekty:

- podnikatelé podnikající v určitém oboru na území určitého regionu, finalisté i jejich subdodavatelé, univerzita vytvoří právnickou osobu, která bude koordinovat společný výzkum, vývoj, výrobu a odbyt. Tato právnická osoba dostane dotaci např. na nájemné, HW, SW, školení pracovníků, mzdové náklady a poradenské služby.

Specifická kritéria přijatelnosti:

- majoritní část členů (min.60%) klastru tvoří MSP
- klastr musí obsahovat min. 15 samostatných organizací, z nichž se min. 75% zabývá výrobou, obchodem nebo službami

Výše podpory:

- minimální výše dotace je 200 000 Kč, maximálně 1 mil.Kč pro projekty vyhledávání vhodných firem pro klastry, vyhodnocení životaschopnosti a přínosu klastru obsahující stavební práce.
- Minimální výše dotace je 3 mil.Kč, maximálně 45 mil.Kč pro projekty činnosti naplňování poslání klastru

Specifické přílohy k žádosti:

- vlastní projekt
- doklad o založení klastru, prokazující jeho právní subjektivitu

- dohodu společností a organizací, které se rozhodly společně založit seskupení – klastr, s cílem zvýšit konkurenceschopnost a ekonomický efekt členů klastru, vymezující jejich práva a povinnosti
- Studie proveditelnosti, obsahující organizační, odborné a finanční zabezpečení a úspěšnou realizaci projektu, pokud není součástí vlastního projektu

[13]

Operační program podnikání a inovace (2007 – 2013)

OPPI

Pro využívání prostředků ze strukturálních fondů EU v programovacím období 2007 - 2013 připravilo MPO nový Operační program Podnikání a inovace, který byl dne 3. prosince 2007 schválen Evropskou komisí.

Operační program Podnikání a inovace je základním programovým dokumentem resortu průmyslu a obchodu pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v letech 2007 — 2013. OPPI, na jehož základě bude v tomto programovacím období českým podnikatelským subjektům podpora ze strukturálních fondů EU poskytována, vychází ze základních principů Lisabonské strategie, která je nově primárně orientována na dosažení vyššího hospodářského růstu a zaměstnanosti při respektování principů udržitelného rozvoje.

Konkrétně klastry se v OPPI zabývá prioritní osa 5 – „Prostředí pro podnikání a inovace“. Tato osa obsahuje tři oblasti podpory, sleduje vytváření vhodného prostředí pro vznik a rozvoj inovačního podnikání. Je zaměřena na podporu vzniku a rozvoje kooperačních odvětvových uskupení (klastrů), technologických platforem a dále na podporu zakládání, činnosti a dalšího rozvoje subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum technologický vývoj a inovace (zakládání a rozvoj vědeckých a vědeckotechnických parků, center pro transfer technologií). Prioritní osa se rovněž zaměřuje na tvorbu kvalitní infrastruktury pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů v podnikové sféře a v institucích poskytujících služby pro podnikatelské subjekty v oblasti dalšího vzdělávání zaměstnanců. Pozornost je dále věnována problematice zkvalitnění infrastruktury pro podnikání, hlavně formou vytváření a rozvoje

podnikatelských nemovitostí na úrovni evropských standardů, zejména formou regenerace tzv. brownfields. Příjemci podpory budou z větší části MSP. [14]

Program Spolupráce

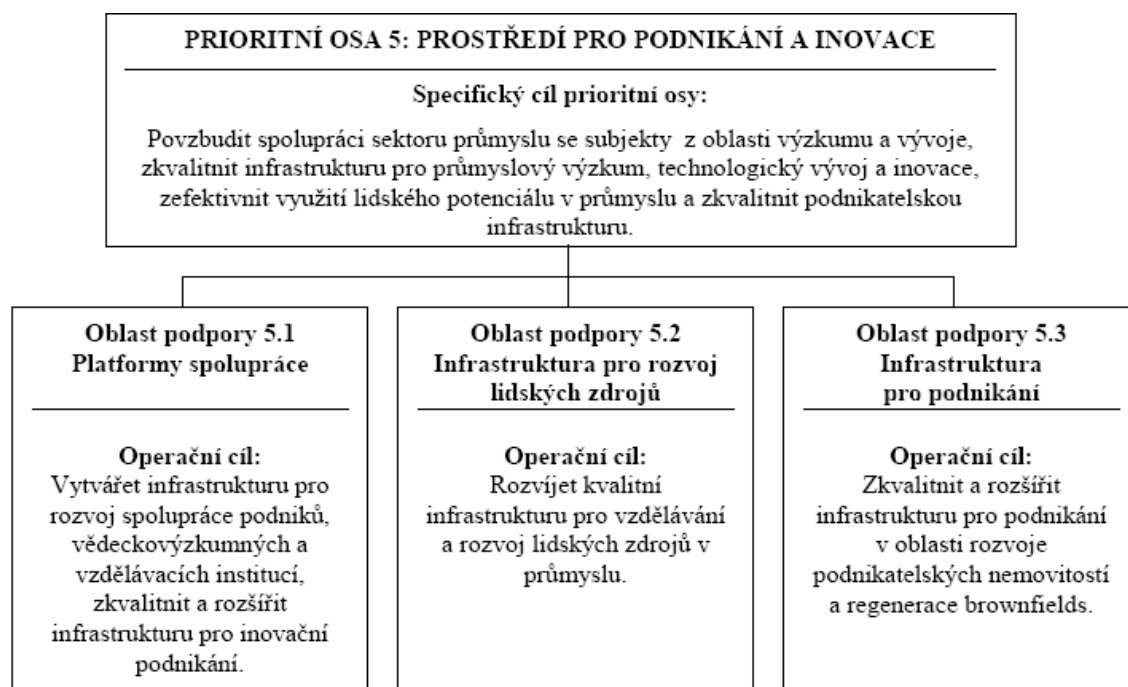
Tento program a spojení s dalšími regionálními subjekty z odvětví formou klastru nabízí všem možnost získat cenné zkušenosti a znalosti. Díky vzájemné spolupráci a účasti na společných projektech tak umožňuje zlepšit vzájemné vazby a nastolit dlouhodobé všestranně výhodné partnerství firem, vysokých škol, výzkumných ústavů, krajských samospráv a dalších institucí v regionu. [14]

Tabulka č. 1 – Základní charakteristiky programu Spolupráce

Základní charakteristiky:	
Kdo může žádat (příjemci podpory)	<ul style="list-style-type: none"> • právnická osoba • příjemci pro konkrétní aktivity budou blíže vymezeni v jednotlivých výzvách
Kolik lze získat na jeden projekt (forma a výše podpory)	<ul style="list-style-type: none"> • dotace • výše podpory pro jednotlivé typy aktivit zatím není známa. Konkrétní informace budou uvedeny v jednotlivých výzvách.
Na co lze získat podporu (podporované aktivity)	<ul style="list-style-type: none"> • klastry - rozvoj kooperačních seskupení sdružujících firmy daného odvětví, krajské samosprávy, vysoké školy, výzkumné a další instituce v regionu • technologické platformy - rozvoj oborových seskupení sdružujících „klíčové hráče“ odvětví na národní úrovni, která se zaměřují na vědeckovýzkumné projekty
Jaké výdaje je možné podpořit (způsobilé výdaje)	<ul style="list-style-type: none"> • dlouhodobý hmotný majetek (zejména hardware, sítě, zařízení a stroje pro vědu a výzkum, nákup staveb a pozemků) • dlouhodobý nehmotný majetek (zejména software a data, práva duševního vlastnictví) • provozní náklady (zejména nájem, mzdy, cestovné, semináře a workshopy, marketing a propagace) • způsobilé výdaje pro konkrétní aktivity budou blíže vymezeny v jednotlivých výzvách

zdroj: www.czechinvest.org

Graf č.5 – Prioritní osa 5 v OPPI

zdroj: www.mpo.cz

2.4.4 Vývojová stadia klastrů

Tabulka č.2 – Vývojová stadia klastrů

Stadium	Charakteristika vývojového stadia	Fáze
1.	Formování prvních firem na základě místních specifických podmínek, následuje odštěpení dalších	embryonální
2.	Vytvoření skupiny specializovaných dodavatelů a servisních firem a speciálního trhu práce.	růstu
3.	Formování nových organizací, které obsluhují firmy v klastru	rozvoje
4.	Přilákání firem zvenčí, přilákání kvalifikované pracovní síly, vytvoření podmínek pro růst nových firem	vrcholová, fungující
5.	Vytvoření netržních a neobchodních vazeb a vztahů	poklesu
6.	Ohrožení etapou úpadku z důvodu uzavření se klastru do sebe v daném regionu	úpadková

zdroj: www.mpo.cz

Velmi významnou charakteristikou každého klastru je nejen jeho hustota, tj. počet členských podniků klastru, ale i jejich velikost a vlastnická struktura. Za kritický faktor vlastnické dimenze lze považovat přítomnost nadnárodních společností, které mohou mít jak pozitivní tak i negativní vliv. Na jedné straně mohou tyto společnosti podporovat další členy klastru finančními zdroji a přinášet do tohoto sdružení znalostní rozvoj, propagační hodnotu a známost. Na druhé straně přítomnost těchto společností může oslabovat vztahy mezi ostatními členy klastru, neboť může dojít k převládnutí jejich dominance a tím i získání rozhodovací pravomoci. [4]

2.4.5 Typologie klastrů

Podle etapy aktivizace klastrů (shluků) lze rozlišit tato seskupení na:

- **Fungující klastry** – jsou ty, které již byly identifikovány a jejich členové si toho jsou vědomi, tj. produkují více, než je součet jednotlivých částí.
- **Latentní klastry** – představují příležitosti, které nejsou plně využívány.
- **Potenciální klastry** – mají určité podmínky pro existenci, ale postrádají některé vstupy a kritickou míru potřebných faktorů. [4]

Další možností dělení klastrů je podle jejich vývojové etapy, kdy lze klastry (shluky) dělit na:

- **Embryonální klastry** – které se právě tvoří a proto je můžeme nazývat také vznikající klastry.
- **Klastry v době rychlého růstu** – jež lze charakterizovat vysokou dynamikou rozvoje
- **Klastry zralé** – jež charakterizují etapu dospělosti.
- **Klastry udadající** – které se postupně rozpadají. [4]

Jiným hlediskem je specializace klastrů podle odvětví, a to od jediného odvětví po skupinu různých, ale komplementárních a vzájemně provázaných odvětví. V mnoha případech existuje určitý odvětvový technologický prvek, který je základem pro identifikaci klastru – např. klastr automobilový, strojírenský, textilní apod.

Důležitým je hledisko geografické. Ideálním by byl klastr, který je umístěn v jedné lokalitě a obsahující seskupení firem daného odvětví. Některé klastry jsou umístěny v určité oblasti s malým geografickým dosahem (území města), jiné jsou rozprostřeny

ve velké oblasti v regionu, v rámci celého státu, případně i mimo něj. Hovoří se proto o klastrech regionálních, národních a mezinárodních. Příkladem může být v ČR existující automobilový klastr, na regionální úrovni je zřejmý např. strojírenský klastr na severní Moravě. [4]

2.5 Cíle klastrové iniciativy

Podle Národní klastrové strategie 2005 – 2008 jsou cíle strategie tyto:

1. Využít klastry k propojení zdrojů MPO, MMR, MPSV a krajů ČR cíleným a koordinovaným způsobem, který bude maximalizovat dopad podpory poskytnuté z veřejných zdrojů. Tento cíl předpokládá integrovat programová opatření jiných strategií a koncepcí, jako jsou rozvoj MSP, inovací, výzkumu a vývoje, exportu, vzdělávání nebo infrastruktury.
2. Zefektivnit komunikaci s kraji, institucemi terciárního vzdělávání a soukromým sektorem s cílem rozvoje společných priorit. Zejména je snahou prohloubit dialog s celými průmyslovými odvětvími a nejen s jednotlivými společnostmi pomocí detailnějšího porozumění silným a slabým stránkám podnikání v rámci krajů.
3. Zajistit identifikaci a podporu odvětví a oborů s potřebným růstovým potenciálem a vůlí zvyšovat konkurenceschopnost cestou spolupráce a inovací, a to zejména v krajích, které demonstrují rozhodnutí podporovat inovační klastry. Cílem je zapojit do spolupráce především malé a střední podniky, regionální partnery včetně reprezentace podnikatelských subjektů (např. Hospodářskou komoru ČR a hospodářské komory v regionech, asociace) a rozvíjet inovace a zvyšovat export.
4. Pomoci skupinám MSP pracovat společně na identifikaci příležitostí ke sdílení nákladů a překonání tradičních bariér růstu, kterými jsou například přístup k financím a informačním technologiím, provádění výzkumu a vývoje a uvádění nových produktů na trh. Cílem je i podpořit zapojení subjektů do technologických platforem vznikajících v rámci EU.
5. Vytvořit rámec pro analýzu, monitoring a vyhodnocování výkonnosti klastrových iniciativ, jejich dopadu na regionální a národní hospodářství.

Součástí hodnocení bude porovnávání klastrů navzájem a hlavně srovnání se zahraničními knastrovými iniciativami.

6. Vypracovat Národní knastrovou studii v ČR, jejímž výsledkem bude identifikace odvětví s esportním potenciálem v regionech. Na základě výsledků regionálních průzkumů vypracovat celkovou studii průmyslové struktury v České republice, která přispěje k plánování programů v rámci strukturálních fondů do dalšího programovacího období. [6]

Následující tabulka rozděluje aktivity klastrové iniciativy dle jejich četnosti výskytu v celém světě.

Tabulka č.3 – Priority rozvoje klastru

Výzkum a networking	Expanze klastru	Akce politiky
Publikace zpráv Studie klastru	Služby inkubátorů Investiční pobídky	Lobování a projekty -dotace/ infrastruktura
Povědomí o klastru	Spin-offs Vytváření regionální značky Přilákání firem	
Sítě společností Sítě lidí	Růst společnosti	Podpora inovací Nové technologie
Podpora exportu Podpora podnikání Zprávy o trhu	Technické školení Školení managementu	Rozšíření technologií Technické trendy
Koordinace nákupu Omezení konkurence		Technické standardy Výrobní proces
Obchodní spolupráce	Vzdělání a výcvik	Inovace a technologie

0 – 50%

50 – 75%

>75%

Zdroj: CzechInvest,2005

Graf č.6: Graf cílů klastrových iniciativ

Zdroj: CzechInvest,2005

Graf cílů klastrových iniciativ znázorňuje šest segmentů příbuzných cílů. Čím je cíl četnější, tím je blíže ke středu. Cíle uvnitř středu sleduje 75% klastrových iniciativ, cíle ve středním pásu 50% iniciativ. [2]

Úloha MPO

MPO je zodpovědné za návrh a přípravu programů na podporu podnikání a programů průmyslového výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Ministerstvo je proto oprávněným nositelem návrhu a realizace programu regionálního rozvoje založeného na klastrech.

Hlavní cíle vládní politiky a výdaje na podporu podnikání jsou v souladu s lisabonskými kritérii, kterými je konkurenceschopnost podniků a zlepšování jejich schopnosti soutěžit podporou inovačních výrobků a služeb.

I když je rámec této strategie rozvíjen na národní úrovni, jejích výsledků bude dosaženo až na regionální nebo nižší úrovni. MPO již má významné zastoupení a výsledky v regionech na základě aktivit přímo financovaných prostřednictvím implementačních agentur a ČMZR. [17]

3. METODICKÝ POSTUP

Cílem diplomové práce je analyzovat možnosti tvorby klastrů v Jihočeském kraji a současnou situaci v rozvoji klastrů, dále porovnat s klastry v Horním Rakousku a posoudit možnosti spolupráce obou regionů.

V úvodu praktické části jsem se zaměřila na analýzu Jihočeského kraje z pohledu výběru vhodného odvětví pro klastry. K analýze regionu byl použit především faktor zaměstnanosti, který je základním kvantitativním měřítkem firemní aktivity. Pro stanovení vhodného odvětví pro tvorbu klastrů byl použit **koeficient lokalizace (LQ)**: Tato metodika byla použita i při vstupních analýzách I. fáze programu Klastry OPPP

$$LQ = \frac{\frac{x}{X}}{\frac{y}{Y}}$$

- x.....zaměstnanost odvětví v regionu
X.....celková zaměstnanost v regionu
y.....národní zaměstnanost v odvětví
Y.....celková národní zaměstnanost

LQ koeficient měří podíl zaměstnanosti v regionu na zaměstnanosti v daném národním odvětví ku podílu celkové zaměstnanosti v regionu ku zaměstnanosti národní. Údaje potřebné pro zjištění jsem čerpala ze Statistické ročenky České republiky 2007 a Statistické ročenky Jihočeského kraje 2007. Údaje jsou dle klasifikace OKEČ.

V další části diplomové práce jsem se zabývala současnou situací v rozvoji klastrů v Jihočeském regionu, situací v Horním Rakousku a posoudila jsem případné

možnosti spolupráce mezi těmito dvěma regiony. K tomuto jsem použila metodu **nestandardizovaného rozhovoru** s pracovníky Jihočeské hospodářské komory, dále s pracovníky firmy AgEnDa o.s., kteří mi poskytli materiály potřebné k mé práci. Dále jsem čerpala převážně z rakouských internetových stránek firmy Clusterland GmbH. V této části jsem použila metodu **komparativní**.

4. PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Obecná charakteristika kraje

Jihočeský kraj je dlouhodobě vnímán především jako zemědělská oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím. Území kraje mělo vždy spíše rekreační charakter než charakter průmyslově vyspělé oblasti. Až v průběhu minulého století se zde rozvinul průmysl se zaměřením na zpracovatelské činnosti.

Rozloha kraje představuje 10 057 km², což je 12,8% rozlohy celé České republiky. Z tohoto území zauímají třetinu lesy, 4% pokrývají vodní plochy. Jihočeský kraj není územím bohatým na suroviny, nejsou zde téměř žádné zdroje energetických surovin. Životní prostředí kraje lze v rámci České republiky charakterizovat jako méně poškozené. Příznivým jevem je poměrně čisté ovzduší, jedno z nejčistších v celé republice.

Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění z celé České republiky. Koncem roku 2006 v kraji žilo více než 630 tis. obyvatel, tedy 62,6 obyvatel na 1 km². Z jeho 7 okresů má největší hustotu obyvatelstva okres České Budějovice, kde žije zhruba čtvrtina obyvatel kraje. Je to dáno především soustředěním do samotného města České Budějovice, v němž bydlí téměř 94,7 tis. osob. Obyvatelstvo kraje má proti republikovému průměru poněkud mladší věkovou strukturu (průměrný věk je 40,1 roku).

Na tvorbě HDP v České republice se kraj podílí pouze 5,5%, v přepočtu na 1 obyvatele však dosahuje 90,1% republikového průměru a je mezi kraji na 5. pozici. V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin, olejnin a píce, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Celkově se zde vytváří zhruba 11% zemědělské produkce celé republiky.

V hospodářství kraje je zaměstnáno celkem zhruba 300 tis. osob, z toho téměř třetina v průmyslu, více než 13% v obchodu a opravách spotřebního zboží, 10% ve

stavebnictví. Průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2006 dosáhla 17 732 Kč (na fyzickou osobu), za celorepublikovým průměrem však zaostala o 2 475 Kč.

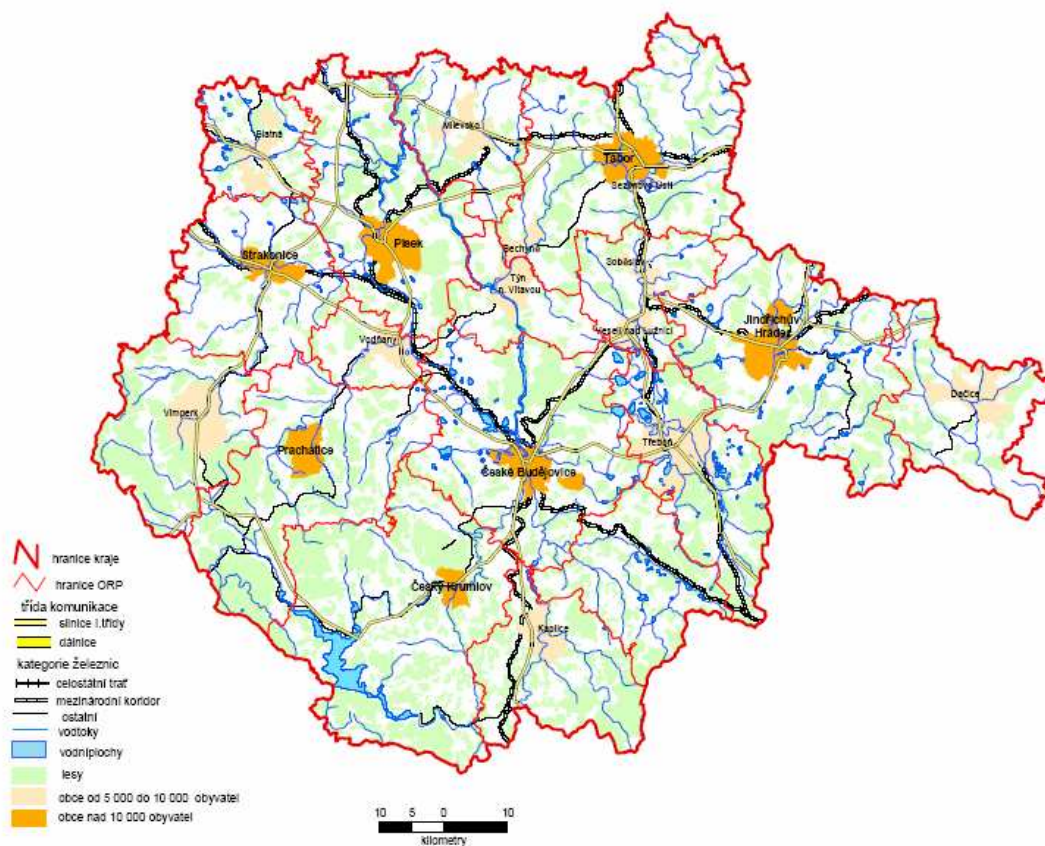
Koncem roku 2006 dosahovala míra registrované nezaměstnanosti 5,68%. Ve statistickém registru ekonomických subjektů bylo koncem roku 2006 registrováno více než 102,9 tis. podniků, organizací a podnikatelů. Jeho největší část tvořili podnikatelé – fyzické osoby nezapsané v obchodním rejstříku a samostatně hospodařící rolníci.

Síť školských zařízení tvoří 295 mateřských škol, 261 základních škol, 24 gymnázií, 63 středních odborných škol, 41 středních odborných učilišť, 16 vyšších škol. Vysokoškolské vzdělání je možno získat na některé z 6 fakult veřejných vysokých škol. Jihočeská univerzita má 6 fakult, které sídlí v Českých Budějovicích - pedagogickou, biologickou, zdravotně sociální, teologickou, zemědělskou a ekonomickou. V Jindřichově Hradci pak sídlí Fakulta managementu Vysoké školy ekonomické Praha. Kromě toho je možno studovat na 2 soukromých vysokých školách, a to Vysoké škole evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích nebo na Filmové akademii v Písku. Na vysokých školách v kraji studuje v řádném studiu více než 8 200 studentů.

V této kapitole je konkrétně analyzován Jihočeský kraj za účelem zjištění odvětví, ve kterém lze vidět hospodářský potenciál pro tento region. [10]

Mapa č. 1 – Jihočeský kraj

Jihočeský kraj

Zdroj: Český statistický úřad, 2005

4.2 Analýza možnosti tvorby klastrů v Jihočeském regionu pomocí LQ koeficientu.

Klíčovým faktorem je zaměstnanost. Použila jsem počet zaměstnanců ze sledování z roku 2006 a provedla srovnání s celkovou zaměstnaností v regionu, abych zjistila, do jaké míry má to které odvětví vliv na rozvoj regionu. K tomu jsem použila výpočet lokalizačního koeficientu, tzv. LQ koeficientu.

Lokalizační koeficient (LQ) je standardním měřítkem koncentrace. Měří relativní koncentraci daného odvětví či průmyslu v regionu nebo oblasti.

LQ koeficient měří podíl zaměstnanosti v regionu na zaměstnanosti v daném národním odvětví ku podílu celkové zaměstnanosti v regionu ku zaměstnanosti národní.

LQ koeficient větší než 1,0 znamená, že existuje nadprůměrná zaměstnanost v daném odvětví, a jeho rozvoj je tedy významný pro rozvoj regionu. Opačně je tomu pokud je LQ koeficient menší než 1,0.

Pro výpočet LQ koeficientu jsem použila údaje z roku 2006. Čerpala jsem ze Statistické ročenky České republiky a Statistické ročenky Jihočeského kraje a údaje jsou dle klasifikace OKEČ. Výsledky jsem zařadila pro přehlednost do tabulek.

Potravinářský průmysl	za rok 2006
zaměstnanci v odvětví v regionu	7100
celková zaměstnanost v regionu	49 250
zaměstnanci v odvětví v ČR	108 000
celková zaměstnanost v ČR	1 162 000
LQ koeficient	1,55

Textilní a oděvní průmysl	za rok 2006
zaměstnanci v odvětví v regionu	2 084
celková zaměstnanost v regionu	49 250
zaměstnanci v odvětví v ČR	61 000
celková zaměstnanost v ČR	1 162 000
LQ koeficient	0,81

Zpracování dřeva, dřevařský průmysl	za rok 2006
zaměstnanci v odvětví v regionu	1 632
celková zaměstnanost v regionu	49 250
zaměstnanci v odvětví v ČR	27 000
celková zaměstnanost v ČR	1 162 000
LQ koeficient	1,43

Papírenský průmysl, vydavatelská činnost	za rok 2006
zaměstnanci v odvětví v regionu	3 264
celková zaměstnanost v regionu	49 250
zaměstnanci v odvětví v ČR	42 000
celková zaměstnanost v ČR	1 162 000
LQ koeficient	1,83

Výroba pryžových a plastových výrobků	za rok 2006
zaměstnanci v odvětví v regionu	1 962
celková zaměstnanost v regionu	49 250
zaměstnanci v odvětví v ČR	72 000
celková zaměstnanost v ČR	1 162 000
LQ koeficient	0,64

výroba a opravy strojů a zařízení	za rok 2006
zaměstnanci v odvětví v regionu	6 536
celková zaměstnanost v regionu	49 250
zaměstnanci v odvětví v ČR	139 000
celková zaměstnanost v ČR	1 162 000
LQ koeficient	1,11

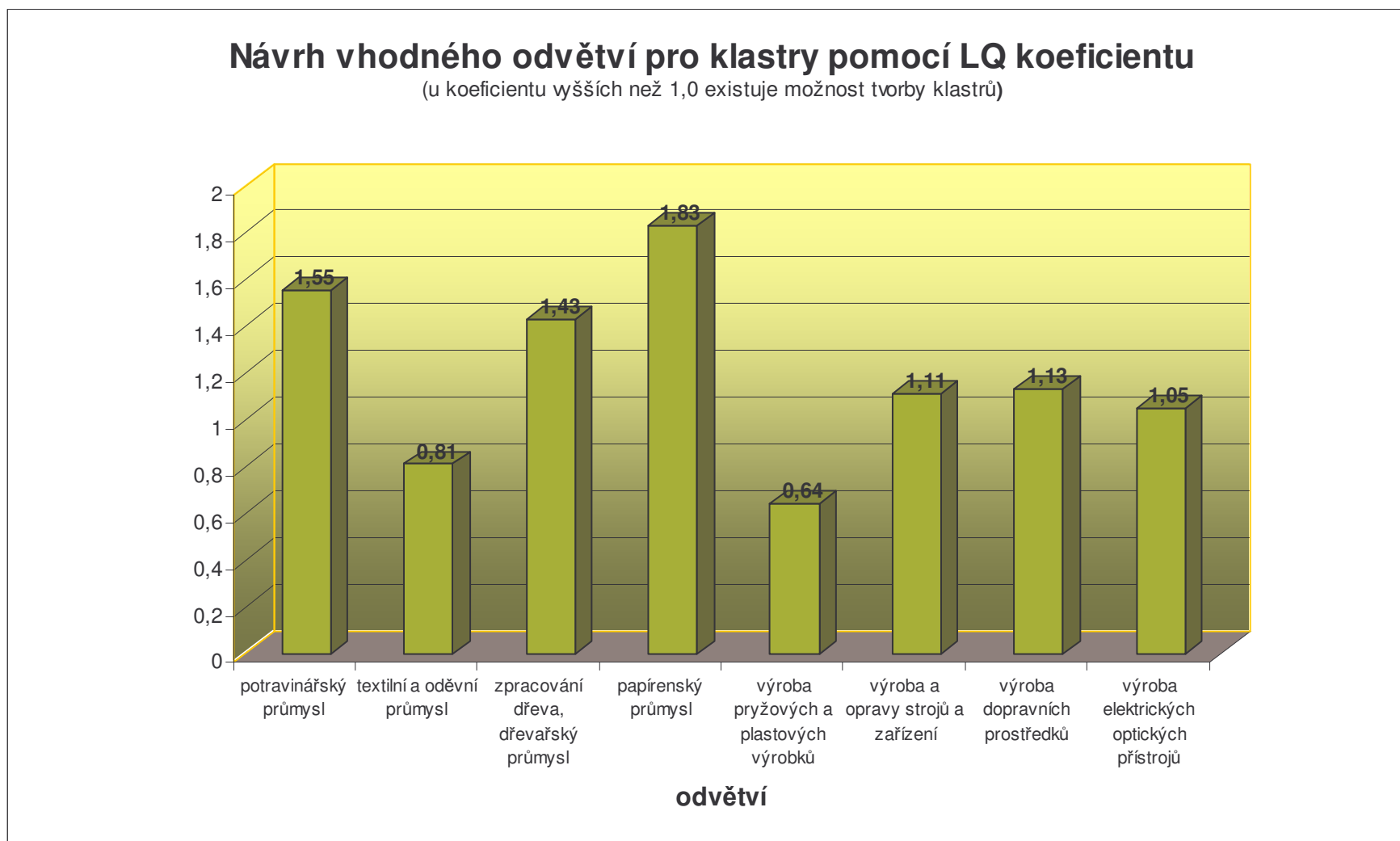
výroba dopravních prostředků	za rok 2006
zaměstnanci v odvětví v regionu	6 187
celková zaměstnanost v regionu	49 250
zaměstnanci v odvětví v ČR	129 000
celková zaměstnanost v ČR	1 162 000
LQ koeficient	1,13

výroba elektrických optických přístrojů	za rok 2006
zaměstnanci v odvětví v regionu	6 876
celková zaměstnanost v regionu	49 250
zaměstnanci v odvětví v ČR	154 000
celková zaměstnanost v ČR	1 162 000
LQ koeficient	1,05

Z hlediska lokalizace zaměstnanců v daném odvětví v podnicích nad 100 zaměstnanců se dle stanoveného koeficientu jeví jako významných 6 odvětví:

- **Potravinářský průmysl**
- **Zpracovaná dřeva, dřevařský průmysl**
- **Papírenský průmysl, vydavatelská činnost**
- **Výroba a opravy strojů a zařízení**
- **Výroba dopravních prostředků**
- **Výroba elektrických optických přístrojů**

Graf č. 7 – Návrh vhodného odvětví pro klastry

zdroj : autorka

4.3 Výběr vhodné právní formy pro klastry

Analýza právních forem, které připadají v úvahu pro klastry

1) Sdružení podle ustanovení §20 zákona č.40/1964Sb., Občanský zákoník

- Občanský zákoník umožňuje ve svém ustanovení vytvoření zájmového sdružení právnických osob. Toto sdružení je samo právnickou osobou s právní subjektivitou, která vzniká zápisem sdružení do registru sdružení vedeného u krajského úřadu příslušného podle sídla sdružení. Nevýhodou tohoto typu sdružení je, že umožňuje členství pouze právnickým osobám. Klastry mohou být založeny jak za účelem podnikání, tak jako nepodnikatelské subjekty. Některá česká profesní sdružení, která by pro svou povahu a účel korespondovala s účelem klastru, byla založena a existují právě v této formě.

2) Sdružení podle zákona č.83/1990Sb., o sdružování občanů

- na rozdíl od úpravy obsažené v OZ umožňuje sdružení vytvořené na základě registrace na Ministerstvu vnitra ČR členství nejen právnickým, ale i fyzickým osobám. Také toto sdružení je právnickou osobou. Tato sdružení jsou zpravidla vytvářena za určitým nepodnikatelským účelem, takže mohou být využita pro formu klastru. Mnohá profesní sdružení fungující v České republice byla založena právě pod touto formou. Praxe tedy ukazuje, že se jedná o velmi standardní formu profesního sdružení.

3) Volné sdružení (tzv. konsorcium) podle ustanovení §829 OZ

- založením konsorcia nedochází ke vzniku samostatné právnické osoby, což je pro klastr nevýhodou, neboť nemůže vystupovat pod zvláštním fiktivním jménem a navenek samostatně jednat jako klastr. Toto volné sdružení prakticky funguje na základě určité formy „pověření“, kterou členové konsorcia opravňují „pověřeného člena“ (vybraného člena konsorcia) k jednání jejich jménem a na jejich účet. Tato osoba je tedy určitým „nositelům klastru“. Nevýhodou je, že členové konsorcia nesou společnou a nerozdílnou odpovědnost za závazky

převzaté tímto „pověřeným členem“, dále jsou nejisté i postavení a povinnosti konsorcia v oblasti daňové a účetní. Tyto důsledky mohou v praxi konsorcium diskvalifikovat z použití pro klastry, a to zejména s ohledem na účel klastrů, jejich vystupování a odpovědnosti vůči třetím osobám.

4) Nadace

- Nadace je účelovým sdružením majetku. Pojmovým prvkem a posláním nadace je plnění obecně prospěšných cílů. Mezi takové by mohl patřit i rozvoj národní či regionální ekonomiky a podpora výzkumu směřujícího k rozvoji nových technologií. Účel některých klastrů tedy může teoreticky být shodný s cílem nadace. Nicméně neexistence členského základu má za důsledek, že tato právní forma je pro klastry velmi problematická – vysoké školy se nemohou stát členem, jsou pouze zakladatelem. České profesní asociace ani zahraniční klastry tuto právní formu nepoužívají.

5) Obecně prospěšná společnost

- obecně prospěšnou společnost („OPS“) lze založit na základě zákona č.248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. OPS je nezisková organizace, právnická osoba s vlastní subjektivitou. OPS není podnikatelem ve smyslu obchodního zákoníku. Jejím zřizovatelem může být fyzická nebo právnická osoba nebo stát. OPS se zakládá zakládací listinou a vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných veřejností vedeného rejstříkovými soudy. Hlavním cílem činnosti OPS je poskytování obecně prospěšných služeb, hospodářský výsledek nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů orgánu ani zaměstnanců, ale musí být využit k poskytování těch obecně prospěšných služeb, ke kterým byla OPS založena. Tato právní forma je pro klastry velmi problematická, protože vysoké školy se nemohou stát členem, jsou pouze zřizovatelem.

6) Obchodní společnost a družstvo

- Klastř by samozřejmě mohl vzniknout také jako některá z forem obchodní společnosti –jako veřejná obchodní společnost (v.o.s.), komanditní společnost (k.s.), společnost s ručením omezeným (s.r.o.), či akciová společnost (a.s.) nebo družstva. Tyto klastř by měly vlastní právní subjektivitu. Obchodní společnosti/družstva mohou být založena i za podnikatelským i za nepodnikatelským účelem, což je v souladu s logikou klastř. U obchodních společností je zpravidla problematické vystupování a přijímání nových členů, kteří by se museli stát společníky při vstupu, eventuálně by museli zpravidla převést svůj obchodní podíl při výstupu z klastř. To může v praxi působit nemalé potíže. Navíc u většiny obchodních společností by bylo změny třeba spojovat se zápisem do obchodního rejstříku, což je jednak zbytečně nákladné a jednak administrativně náročné. Tato právní základna tedy nemusí být pro fungování klastř zcela vhodná. Družstvo se sice rovněž zapisuje do obchodního rejstříku, nicméně cirkulace členů je velmi volná – nevyžaduje registraci v obchodním rejstříku. Proto je tato právní forma pro klastř praktičtější. Členové družstva neručí za jeho závazky. Družstvo je tedy velmi vhodnou platformou podnikatelsky orientovaného klastř.

Z uvedeného tedy vyplývá, že nejvhodnější právní formou pro klastř jsou sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., a družstva. V praxi jsou také tyto právní formy nejvíce využívány.

4.4 Současná situace v rozvoji klastrů

V Jihočeském kraji vzniklo za pomoci agentury CzechInvest několik klastrů, avšak nejvíce životaschopné a aktivní jsou následující tři – Jihočeský dřevařský klastr, CEVTECH a EKOGEN. V následující části představím krátce jednotlivé z nich.

Tento projekt je spolufinancován
Evropským fondem pro regionální
rozvoj a Ministerstvem průmyslu
a obchodu ČR.

Jihočeský dřevařský klastr

Kontakt:

Jihočeský dřevařský klastr
Rudolfovská 84, České Budějovice 370 01
Tel.: +42 387713319
Fax.: +42 387412788
e-mail: lesinfo@lesinfo.cz

Jihočeský dřevařský klastr je zájmové sdružení právnických osob založené a registrované ve smyslu ustanovení zákona č. 83/1990 Sb. o sdružení v jeho platném znění. Klastr je právnickou osobou, která reprezentuje právnické osoby podnikající převážně na území Jihočeského kraje v odvětvích dřevařského průmyslu a dřevozpracujícího průmyslu, poskytovatele služeb působící v těchto a příbuzných oborech a vzdělávací a neziskové organizace.

Klastr je dobrovolné, nezávislé a sdružuje své členy na základě společného zájmu vyjádřeného v poslání sdružení. Klastr neprování podnikatelskou činnost ani nezajišťuje výkon jakýchkoli povolání. Klastr je zřízen za účelem podpory inovací a zvýšení konkurenceschopnosti v oboru.

Poslání klastru:

- vytvářet podmínky pro maximální využití synergií výrobního a rozvojového potenciálu zejména v oboru dřevařského a dřevozpracujícího průmyslu, dále pak v lesním hospodářství a dalších návazných oborech;
- podporovat inovační procesy, výzkum a rozvoj činností provozovaných členy sdružení;
- podporovat komunikace a vzájemné projekty mezi podnikatelskými, veřejnoprávními, samosprávnými a neziskovými organizacemi, které mají související zájem;
- přispívat ke zdárné realizaci rozvojových a sociálních programů členů sdružení, Jihočeského kraje a nadregionálních programů, přispět k regionálnímu rozvoji lesnicko-dřevařského komplexu v Jihočeském kraji;
- nabízet poradenské služby svým členům, pořádat semináře zaměřené na knastrovou problematiku a problematiku související se zpracováním dřeva a dřevařským průmyslem, účastnit se na vypracovávání koncepcí, strategií souvisejících s posláním sdružení;

Toto poslání klastr naplňuje zejména:

- poskytováním služeb pro členy sdružení v oblasti poradenství a analýz týkajících se získání podpor z veřejných fondů, zajišťování všech druhů kooperací, vzdělávacích akcí (semináře, odborné kursy);
- správou a aktualizací databází členů sdružení;
- přípravou projektů pro získání grantů a dotací ze strukturálních fondů EU a z jiných zdrojů;

- shromažďováním a správou prostředků na podporu svých neziskových aktivit;
- podporou spolupráce při zakládání konsorcií a při fúzích členů sdružení;
- podporou informovanosti veřejnosti o poslání sdružení a propagací svých členů;

Členové klastru:

Gesto Products s.r.o., Soběslav

ELK, a.s., Planá nad Lužnicí

NEMA, s.r.o., Olejnice

LesInfo CZ, a.s., České Budějovice

Lesy Vyšší Brod, a.s., Vyšší Brod

HUBERT CZ, s.r.o., České Budějovice

Lira, obrazové lišty a rámy, a.s., Český Krumlov

Lesy Český Rudolec, a.s., Český Rudolec

Steinbauer Lechner s.r.o., Štěpánovice

Lesy Tábor, a.s., Tábor

Subjekty v přístupových jednáních:

Jihočeské dřevařské závody, a.s., Soběslav

ROJEK dřevoobráběcí stroje a.s., Častolovice

Agrowald Rožmberk, s.r.o., Rožmberk nad Vltavou

Kasalova pila, s.r.o., Jindřichův Hradec

Fyzické a ostatní osoby:

Ing. Josef Zbořil – přidružený člen klastru

JUDr. František Smejkal – přidružený člen klastru

Jihočeská univerzita – ekonomická fakulta – subjekt v přístupovém jednání

Julius Hrmo – pila Třebeč – subjekt v přístupovém jednání

VOŠ Volyně – subjekt v přístupovém jednání

Dřevo UM s.r.o – zájemce

Kontakt:

Ing. Jaromír Matoušek - manažer klastru

Wilsonova 420, 392 01 Soběslav

tel.: +420 731 629 717

e-mail: matousek@cevtech.cz

Na počátku vznikla následující představa o působení a činnostech klastru: oborově bude sdružení působit v oblasti technologií pro životní prostředí, přičemž snahou je poskytovat kompletní šíři služeb – poradenství, předprojektové a projektové práce, posouzení ekonomické stránky, zajištění financování, výroba, inženýring, montáž a servis zařízení. Vše na principu propojení s veřejným sektorem, vybudovaného trademarku, rozsáhlých referencí. Velikou motivací je též snaha vyrovnat se konkurenčně jiným velkým firmám a mít možnost se tak stát generálním dodavatelem větších zakázek. Jakousi nástupní platformou by přitom bylo odvětví vodárenství, kde lze navázat na stávající schopnosti a reference. Dále se počítá s rozšířením záběru dále do oblasti zpracovávání odpadů, energetiky, technologií pro ekologické stavby apod.

Fungování klastru je založeno na dobré komunikaci a dobrých vztazích mezi členy, stejně tak jako na jejich ochotě prosazovat společné cíle – tento přístup je také definován ve stanovách sdružení. Výběr členů ani do budoucna nebude omezen velikostí firmy, či instituce, ale především tím, zda splňuje dané cíle, tj. je orientovaná na inovace apod. V projektu se také přímo počítá s rozvojem podnikatelského inkubátoru a s rozvojem aktivit orientovaných na export – zahraniční mise, vyhledávání zakázek. Dále bude práce klastru orientována na optimalizaci „dotační strategie“ členů.

Služby, které klastr nabízí v oboru vodárenství:

- detailní průzkum stávající situace
- návrh optimálního řešení
- projekční práce
- pomoc při získávání stavebního povolení
- podpora při získávání finančních zdrojů na realizaci daného řešení
- vlastní realizace
- testování nestandardních řešení dle přání zákazníka
- vyhledávání nejprogresivnějších technických řešení, jejich ověřování a přizpůsobení definovaným potřebám zákazníka

A to vše v oblasti čištění pitných i odpadních vod nejrůznějšího původu a povahy.

Spolupráce mezi firmami sdruženými v klastru:

- Mít především na mysli, že klastr v podmínkách oboru je volné sdružení firem, majících společný zájem o novou strategii rozvoje oboru formou podpory průmyslových klastrů
- Začleněním do klastru každá z firem bere na sebe povinnosti a závazky tuto strategii aktivně naplňovat a rozvíjet
- Aktivním vkladem svých odborných znalostí a zkušeností se jednotlivé sdružené firmy nejenom podílejí na celkovém rozvoji činnosti klastru, ale zároveň prezentují své přednosti a schopnosti
- Jedním z úkolů klastru je pomáhat růstu zaměstnanosti v oboru a spolupráce s místními úřady práce v průzkumu trhu pracovních sil
- Členové klastru usilují o počáteční podporu klastru z veřejných prostředků s cílem postupného dosažení rostoucí konkurenceschopnosti zúčastněných firem, ale i rostoucí prosperity
- Členové klastru získávají informace o národních a nadnárodních vládních podpůrných programech a možnostech čerpání podpůrných

finančních prostředků pro rozvoj aktivit klastru, spolupracují s místními, regionálními a národními státními orgány

- Členové klastru navazují úzkou spolupráci mezi firmami v klastru, např. pořádáním pravidelných akcí rozvíjí vzájemně propojenou síť (identifikování a vyplňování mezer v dodavatelských řetězcích, spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje, informovanost o potřebách průmysl. subjektů)
- Členové klastru propagují silné stránky klastru v národním a mezinárodním měřítku (v rámci svého marketingového plánu, při účasti na veletrzích apod.)
- Člen klastru musí splňovat všechny podmínky specifikované v §30 a 31 zákona č.40/2004 Sb. o zadávání veřejných zakázek

Členové klastru:

ENVI-PUR , Tábor, www.envi-pur.cz

KOLÍNSKÉ STROJÍRNY , Kolín, www.kolstroj.cz

AGRO-EKO , Ostrava, www.agro-eko.cz

HS PROJECT , Chomutov, www.tpcv.cz

eko VIK.ing s.r.o.

ELPLY , Chomutov, www.elply.com

EKOEKO , České Budějovice, www.ekoeko.cz

Ashland CZ Oy

RERA , České Budějovice, www.rera.cz

JAIP , České Budějovice, www.jaip.cz

MEPCO , Praha, www.mepco.cz

EDOST , Chomutov, www.tpcv.cz

e-VODA , www.e-voda.cz

Technol. park Chomutov , Chomutov, www.tpcv.cz

VŠCHT , Praha, www.vscht.cz

VUT BRNO , Brno, www.vutbr.cz

STU BRATISLAVA , Bratislava, www.stuba.cz

WetET Team , České Budějovice, www.volny.cz/wet-team

VOŠ ČB , České Budějovice, www.voscb.cz

CBT UFB Nové Hrady , Nové Hrady www.greentech.cz/cbt

Kontakt:

EKOGEN, o.s.

A. Jiráskova 171/I, Veselí nad Lužnicí 391 81

Tel: 381 581 040

Fax: 381 581 038

Vize klastru:

„Stát se lídrem v oblasti výzkumu, vývoje, výroby a aplikace stavebních materiálů s minimální energetickou náročností, využívající JAOM.“ (JAOM = jemné anorganické odpadní materiály, produkty spalování uhlí, odprašky vznikající při těžbě a úpravě kamene)

Mise klastru:

„Uplatnění JAOM do stavebních materiálů při minimální energetické náročnosti za účelem zvýšení konkurenceschopnosti regionu v tomto odvětví.“

Cílem projektu je vytvoření pilotní platformy pro rozvoj zpracování a aplikací jemných anorganických odpadních materiálů ve stavebnictví v České republice. Podpora malého a středního podnikání v oblasti zpracování a využívání JAOM a iniciace aktivit vedoucích k získání konkurenční výhody Jihočeského kraje v této oblasti prostřednictvím specifického uskupení relevantních subjektů (klastru) - odvětvového seskupení společností na regionální úrovni.

Dalšími cíly je prezentovat, propagovat a rozvíjet zájmy organizací, které jsou členy klastru na domácích a zahraničních trzích, proklamovat Jihočeský kraj jako vedoucí region v oblasti zpracování a aplikace jemných anorganických odpadních materiálů. Zajistit rozvoj spolupráce členů klastru za účelem zvýšení jejich ekonomických výsledků, konkurenceschopnosti, exportu a inovací. Rozvoj

spolupráce s vědeckovýzkumnými a vzdělávacími kapacitami a akcelerace přenosu vědeckých poznatků do podnikatelského prostředí. Navázání spolupráce s klastry v členských státech EU např. Clusterland Horního Rakouska.

Služby poskytované klastrem:

- Poradenství při uplatňování jemných anorganických odpadních materiálů v technologiích výroby stavebních materiálů a hmot.
- Poradenství v oblasti lehkých betonových směsí.
- Poradenství v právní problematice ČR.
- Činnost podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců.
- Projektový management v rámci grantových programů, strukturálních fondů EU a Norských fondů.
- Zajištění nákladní vnitrostátní i mezinárodní dopravy.
- Zajištění distribuce stavebních prvků značky ACO v oblastech:
 - odvodnění zpevněných ploch
 - odvodňovací systémy z nerezové oceli
 - odlučovače ropných látek a tuků
 - plastová okna
 - polykarbonátové desky, vlnité a trapézové desky z PVC
 - sklepní světlíky
 - drenážní trubky a kabelové chráničky
 - Zajištění dodávky betonových skořepinových tvarovek Premier® a sklobetonových panelů.
 - Zajištění dodání dlažebních kostek, obrubníků, soklových kamenů, rygolových kamenů, mostních kamenů, řádkového zdiva, masivních schodů, obkladů schodišťových stupňů, obkladů stěn a fasád, obkladů soklů, obkladů parapetů venkovních i vnitřních, dlažby venkovní a vnitřní, dlažby nepravidelné, žulových sloupů, patníků, koupelnových a kuchyňských linek, řezaných desek, koryt, květináčů, zahradní architektury, kašen, bloků z vlastní těžby našeho člena, pomníků a

pomníkových dílů, montážních prací.

- Zajištění dodání betonářských a keramických výrobků.
- Zajištění dodání speciálních lehkých betonových směsí a samonivelačních litých podlah.
- Zajištění hutního materiálu, stavební keramiky, stavebních činností.
- Zajištění provedení zateplení budov.

Členové klastru:

ACO Industries Tábor s.r.o., Příbrav, www.aco.cz

BETONMAX, s.r.o., Praha, www.betonmax.cz

Johana Matějková, jan-matejka@seznam.cz

Ing. Václav Vachuška, vachuska@tiscali.cz

Ivana Doubková, doubkova.ivana@seznam.cz

JIHOKÁMEN, výrobní družstvo, Písek, www.jihokamen.cz

JIHOTVAR, výrobní družstvo, Veselí nad Lužnicí, www.jihotvar.cz

Kloknerův ústav ČVUT, Praha, www.cvut.cz

RAMOS - 2000 s.r.o., www.amos2000.cz

STAVISERVIS spol. s r.o., Jindřichův Hradec, www.staviservis.com

Stavocentrum FPS s.r.o., stavocentrum@tiscali.cz

Střední odborná škola pro ochranu a tvorbu životního prostředí, Veselí nad Lužnicí, www.sos-veseli.cz

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH VÝROBNÍCH DRUŽSTEV, Praha, www.scmvd.cz

Teplárna Strakonice, a.s., Strakonice, www.tst.cz

Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, České Budějovice, www.vstecb.cz

Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, Praha, www.vuv.cz

4.5 Obecná charakteristika Horního Rakouska

Horní Rakousko je čtvrtá největší spolková země Rakouska. Administrativně se dělí na 18 politických krajů, 445 obcí a tři statutární města (Linz, Steyr a Wels). Horní Rakousko má velmi dobrou dopravní infrastrukturu, která významně přispívá rozvoji regionu. Jedná se zejména o čtyři dálnice (A1, A7, A8 a A9), které propojují Horní Rakousko nejen s okolními regiony, ale i se zahraničím. Doposud však chybí dálniční propojení mezi Lincem a Prahou. Významné je rovněž železniční spojení a přístavy na Dunaji. Letiště v Linci nabízí několikrát za den letecké spojení s velkými letišti a tím dobré napojení na mezinárodní leteckou síť.

Historicky byl tento region spíše venkovsky orientovaný. V současné době dochází k výraznějšímu rozvoji průmyslu, zvláště pak malých a středních podniků, které se soustředí zvláště ve městech Perg, Freistadt a Rohrbach a jejich blízkém okolí. Podniky jsou zaměřené zvláště na dřevozpracující, kovozpracující, strojírenský, automobilový a potravinářský průmysl. V současné době se zde výrazněji rozvíjí i odvětví informačních a komunikačních technologií, ekoenergie, zdravotnické technologie a cestovní ruch. Linecká městská aglomerace zde funguje jako hospodářské centrum a zdroj rozvojových podnětů pro celé příhraničí. Podle údajů Hospodářské komory Horního Rakouska je převaha středních a velkých podniků, včetně zahraničních společností v průmyslových centrech jako je Linec, Wels, Steyr nebo Braunau. Naopak v okrese Freistadt podnik s počtem zaměstnanců nad 250 zastoupen není. V této části se vyskytují hlavně podniky malé.

Významnou roli v rozvoji malých a středních podniků sehrávají hospodářské komory. Hospodářská komora v Linci, stejně jako všechny hospodářské komory v Rakousku poskytují služby podnikatelům, podnikatelkám, začínajícím podnikatelům a mladým lidem. Členství v hospodářské komoře, na rozdíl od

České republiky, je ze zákona povinné pro všechny samostatně podnikající osoby. Členství se zakládá nabytím živnostenského oprávnění. [15]

4.6 Klastry v Horním Rakousku

Horní Rakousko se stalo v minulých letech kompetentním pro klastrové a síťové iniciativy. Klastrově a síťově orientované hospodářství a politika technologie byly transponovány jako strategie k posílení inovační síly soutěživosti v podnikání. Na bázi strategického programu „Innovatives Österreich 2010“ byla tato strategie v minulých letech dále rozvíjena. [15]

Od roku 1998 byly zřízeny v důležitých hospodářských oblastech Horního Rakouska tyto klastrové iniciativy:

AC - Automobil cluster – automobilový klastr

KC – Kunststoff cluster – klastr zabývající se zpracováním umělých hmot

MHC – Möbel & Holzbau cluster – klastr nábytku a dřevostaveb

GC – Gesundheits cluster – klastr zabývající se zdravotnickou technologií

MC – Mechatronik cluster – mechanický klastr

LC – Lebensmittel cluster – klastr v potravinářství

OEC – Ökoenergie cluster – klastr zabývající se ekoenergií

Dodatečně byly odstartovány síťové iniciativy zasahující do oborů:

HR – Human Ressourcen – síť lidských zdrojů

DM – Design & Medien – síť designu a sdělovacích prostředků

UT – Umwelttechnik – technika životního prostředí

LOG – Logistik - logistika

To vše na základě potřeb především malých a středních podniků. [15]

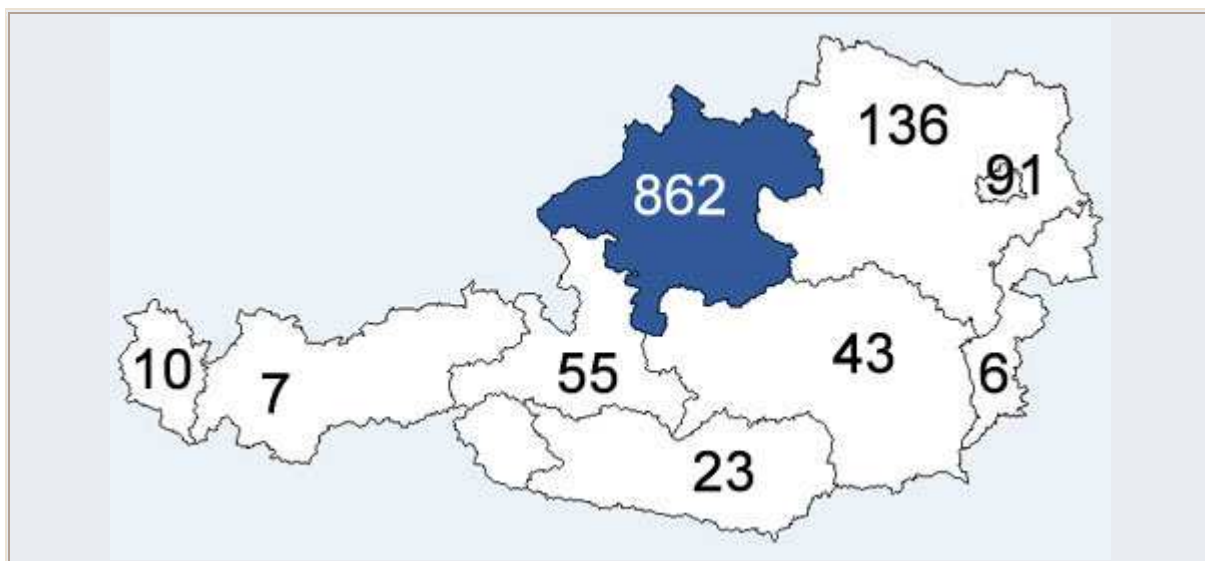
Od roku 1998 až do roku 2005 byly klastrové iniciativy vedeny především firmou TMG (Technologie- und Marketinggesellschaft G.m.b.H.) Od roku 2006 převzala veškeré činnosti firma Clusterland Oberösterreich G.m.b.H. v čele s jednatelem panem W. Pammingerem MBA. Vlastníkem společnosti jsou TMG s 61%, dále hospodářská komora Horního Rakouska s 19,5% a průmyslová asociace Horního Rakouska s 19,5%. Většina z výše uvedených klastrů a síťových iniciativ spadá přímo pod firmu Clusterland G.m.b.H., některé však spravují i jiné organizace, jako např. hospodářská komora, spolek pro úsporu energie nebo síť logistiky. [15]

Tabulka č. 4 – Partneři některých klastrových a síťových iniciativ

Clusterland Oberösterreich GmbH		Start	Partneři	Obrat mil. €	Zaměstnanci v tis.
Automobilový klastr		07/1998	255	16,5	85,9
Klastr umělých hmot		04/1999	410	13,7	55
Klastr nábytku a dřevostaveb		01/2000	231	2,3	19,3
Klastr ve zdravotnictví		03/2002	169	3,1	22,5
Klastr Mechaniky		01/2003	234	4,6	27,1
Síť techniky životního prostředí		01/2006	57	1,6	7,8
Celkem			1.356	41,8	217,6

zdroj: www.clusterland.at

Mapa č.2 - Přehled počtů partnerů v klastrech v Rakousku.

zdroj: www.clusterland.at

4.7 Posouzení možností přeshraniční spolupráce

Jihočeský kraj i Horní Rakousko mají společné vlastnosti, které by mohly přispět ke spolupráci obou regionů. Problematické je však porovnávat jednotlivé činnosti klastrů. Klastry v Horním Rakousku fungují déle a jejich členové mají větší zkušenosti. Přestože jsou obě země členy Evropské Unie, podnikatelské prostředí, stejně jako i odlišná hospodářská politika a legislativní podmínky jsou stále velmi rozdílné. To samozřejmě brání úžší spolupráci mezi těmito regiony. Každá země má i programy na podporu malých a středních podniků, avšak i tyto programy a podmínky se velmi liší, i když cíl je společný – zvýšení konkurenceschopnosti a rozvoj klastrů.

Horní Rakousko má daleko větší zkušenosti s klastry než Česká republika. Klastry se v Rakousku začaly zakládat již v roce 1998, kdežto v Jihočeském kraji až v roce 2006. Také vstup Rakouska do Evropské unie v roce 1995 umožnil malým a středním podnikům rychlejší a dynamičtější růst a větší

možnosti spolupráce. Vytvořeny byly nové podmínky pro podnikání, vznikaly programy pro podporu malého a středního podnikání, rychleji se začalo využívat výhod členství v EU. V České republice k tomuto docházelo o poznání později, proto si troufnu říci, že i jednou z překážek přeshraniční spolupráce je i nadále přetrvávající nedůvěra podnikatelů ke spolupráci a to, že někteří stále nedokáží výše uvedených výhod využít.

V Horním Rakousku je povinné členství v hospodářských komorách. Podnikatelé lépe využívají služeb této instituce, jsou dobře informováni a mají lepší přístup k údajům, které potřebují. V České republice je členství v hospodářských komorách nepovinné a málokdo z českých podnikatelů využívá jejich služeb. V Jihočeském kraji stále využívá služeb hospodářské komory necelé 1% podnikatelských subjektů. Podnikatelé proto ani nemají dostatek informací o klastrech a výhodách, které jim členství v nich přináší.

Myslím si však, že přes všechny výše uvedené překážky je v určitých situacích možná spolupráce mezi Jihočeským krajem a Horním Rakouskem. Společnými vlastnostmi jsou především výhody členství v klastrech, rychlá možnost informovanosti podnikatelů, lepší přístup ke vzdělání, zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků a možnosti vstupů na zahraniční trhy. Uzářší spolupráce mezi jihočeskými a hornorakouskými firmami se bude určitě nadále rozvíjet.

Spolupráce klastrů jako celků bude o poznání složitější, protože jednotlivé klastry se liší počtem členů, odlišnými programy pro podporu podnikání a situací také stěžují odlišné legislativní podmínky.

Nicméně si myslím, že po zvážení všech pro a proti je i tato spolupráce klastrů možná.

5. ZÁVĚR

Klastr je geograficky blízké seskupení firem a institucí, podnikajících ve stejném sektoru, které si navzájem konkurují, ale zároveň spolu i spolupracují, aby zlepšily své postavení na trhu. Diplomová práce poskytuje základní pohled na klastry jako prostředek ke zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků v Jihočeském kraji. Dále jsou v práci analyzovány již vzniklé klastry v Jihočeském kraji a v Horním Rakousku a je posouzena možnost přeshraniční spolupráce klastrů.

Z praktické části vyplývá, že v Jihočeském regionu je několik odvětví, která jsou obzvláště vhodná pro tvorbu klastrů. Tato odvětví jsou:

- Potravinářský průmysl
- Zpracovaná dřeva, dřevařský průmysl
- Papírenský průmysl, vydavatelská činnost
- Výroba a opravy strojů a zařízení
- Výroba dopravních prostředků
- Výroba elektrických optických přístrojů.

Co se týká vhodné právní formy pro podnikání v klastrech, z analýzy jednotlivých právních forem mi jako nejlepší a nejvhodnější vyšly následující:

- sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb.,
- družstva.

V praxi jsou také tyto právní formy nejvíce využívány.

Ze současné situace v rozvoji klastrů na území Jihočeského kraje vyplývá, že existující klastry jsou schopny fungovat, spolupracovat, poskytovat informace a poradenské služby, podporují inovační rozvoj, výzkum a vývoj, pomáhají s průzkumy stávajících situací, navrhují optimální řešení, poskytují projekční práce a pomáhají získávat finanční zdroje k realizaci projektů.

Klastry v Horním Rakousku se zabývají velmi podobnými činnostmi jako klastry v Jihočeském kraji. Mají však oproti České republice náskok, ať už se jedná o delší existenci a tím i větší zkušenosti, lepší informovanosti a odlišných hospodářských podmínkách, které závisí i na legislativě dané země a flexibilních dotačních titulech zaměřených na inovační rozvoj a kooperaci firem.

Spolupráce mezi jednotlivými klastry v Jihočeském regionu a v Horním Rakousku je sice možná, avšak v závislosti na rozdílných podmínkách obou zemí velmi těžko proveditelná. Jednotlivé firmy budou ve spolupráci se zahraničím pravděpodobně daleko úspěšnější než celé klastry,

Pro nastavení spolupráce je nejprve nutné provést otevření regionálních inovačních systémů a vytvoření vazeb mezi jednotlivými aktéry, resp. nositeli jejich prvků. Rozdílnost infrastruktur a jejich úrovně je pro úzkou přeshraniční spolupráci nejvíce limitujícím faktorem.

6. SUMMARY

The increasing competitive advantage is one of the government's aims and innovation in the companies in the Czech republic. One of instruments to achieve the government's aim is creation the clusters.

Clusters are instrument for improvement of position in a market too. Cluster Formations keep up high part in markets of single sectors and cooperations. Universities and economic chambers arrange getting of new experiences and skills in definite regions.

The Potential of Cluster Formation in South Bohemian Region is very high especially in these sectors:

- food industry,
- wood industry,
- paper industry,
- production and reparation of machines and mechanisms,
- production of transports
- production of electric optical apparatus.

The South Bohemian Region has as nearly identical conditions for Cluster Formation as foreign countries. The Upper Austria is a country with high part of nature sources. Therefore did the industry sector develop identically with the sectors in South Bohemian Region. There are many Cluster Formations, they are prominent for development in The Upper Austria.

The cooperation between clusters in the South Bohemian Region and the Upper Austria is possible, but there exist many different conditions, which make cooperation impossible. Foreign cooperation between companies will be probably more successful than clusters. For cooperation is necessary to carry out an opening of regional innovative systems and creation the relationship between each members.

7. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Bednářová,D., Parmová,D.: Malé a střední podnikání, JU v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, 2003, ISBN 80-7040-625-9
- [2] Czechinvest: Průvodce klastrem, 2005, www.czechinvest.org
- [3] Klastrová studie v Moravskoslezském kraji, zjištění a doporučení, PE International, 2002
- [4] Lednický,V., Vaněk,J.: Kooperační struktury malých a středních podniků, Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2004, ISBN 80-7248-259-9
- [5] Maier,K., Čtyřoký,J.: Ekonomika územního rozvoje, Grada,2000, ISBN 80-7169-644-7
- [6] Neužilová,I.: Národní klastrová strategie 2005 – 2008, www.mpo.cz, 2006
- [7] Porter,M.: Konkurenční výhoda, Victoria Publishing a.s., Praha, 2001 ISBN 80-85605-12-0
- [8] Skokan,K.: Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji, Repronis, Ostrava, 2004, ISBN 80-7329-059-6
- [9] Statistická ročenka ČR 2007, Český statistický úřad, Praha, 2008
- [10] Statistická ročenka Jihočeského kraje 2007, Český statistický úřad, České Budějovice, 2008

Webové stránky:

- [11] http://www.csob.cz/data/cor/CSOB_klastry.pdf [cit.15.11.2005]
- [12] <http://www.czechinvest.org/> [cit.26.1.2006]
- [13] <http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppp/> [cit.18.10.2005]
- [14] <http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppi/> [cit.12.2.2008]
- [15] <http://www.clusterland.at/> [cit.15.3.2008]
- [16] <http://www.klastr-control.cz/> [cit.26.11.2007]
- [17] <http://www.mpo.cz/> [cit.12.12.2007]

8. SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Grafy:

Graf č.1 – Diamant konkurenční výhody

Graf č.2 – Dimenze hranic klastru

Graf č.3 – Partnerské vazby v klastrech

Graf č.4 – Vztahy v klastrech

Graf č.5 – Prioritní osa 5 v OPPI

Graf č.6 – Graf cílů klastrových iniciativ

Graf č.7 – Návrh vhodného odvětví pro klastry

Tabulky:

Tabulka č.1 – Základní charakteristiky programu Spolupráce

Tabulka č.2 – Vývojová stadia klastrů

Tabulka č.3 – Priority rozvoje klastru

Tabulka č.4 – Partneři některých klastrových a síťových iniciativ

Mapy:

Mapa č.1 – Jihočeský kraj

Mapa č.2 – Přehled počtů partnerů v klastrech v Rakousku

9. PŘÍLOHY

Seznam příloh:

- Tabulka – průměrný evidenční počet zaměstnanců v průmyslu podle odvětví OKEČ za rok 2006, Statistická ročenka Jihočeského kraje 2007
- Tabulka – základní ukazatele průmyslu podle OKEČ v roce 2006, Statistická ročenka České republiky 2007

PRŮMYSL

INDUSTRY

8-3. Průměrný evidenční počet zaměstnanců v průmyslu podle odvětví OKEČ ¹⁾

Average registered number of employees in the industry: by CZ-NACE ¹⁾

fyzické osoby

Actual persons

Odvětví	2004	2005	2006	CZ-NACE
Průmysl celkem	52 397	49 815	49 250	Industry, total
v tom :				
C Těžba nerostných surovin	335	356	349	<i>Mining and quarrying</i>
D Zpracovatelský průmysl	48 557	47 006	46 703	<i>Manufacturing</i>
z toho:				
DA výroba potravinářských výrobků a nápojů, tabákových výrobků	7 700	7 183	7 100	<i>Manufacture of food products, beverages and tobacco</i>
DB výroba textilií, textilních a oděvních výrobků	3 088	2 987	2 084	<i>Manufacture of textiles and textile products</i>
DD zpracování dřeva, výroba dřevařských výrobků kromě nábytku	1 661	1 689	1 632	<i>Manufacture of wood and wood products</i>
DE výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru; vydavatelství a tisk	3 280	3 228	3 264	<i>Manufacture of pulp, paper and paper products, publishing and printing</i>
DH výroba pryžových a plastových výrobků	1 542	2 052	1 962	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
DI výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	1 709	1 262	1 189	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
DJ výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků	4 841	4 961	5 166	<i>Manufacture of basic metals and fabricated metal products</i>
DK výroba a opravy strojů a zařízení jinde neuvedených	6 752	6 344	6 536	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
DL výroba elektrických optických přístrojů a zařízení	6 116	6 331	6 876	<i>Manufacture of electrical and optical equipment</i>
DM výroba dopravních prostředků a zařízení	7 338	6 422	6 187	<i>Manufacture of transport equipment</i>
DN zpracovatelský průmysl jinde neuvedený	3 866	3 606	3 769	<i>Manufacturing n.e.c.</i>
E Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	3 506	2 452	2 198	<i>Electricity, gas and water supply</i>

¹⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

¹⁾ Enterprises with 100 employees or more with head office in the region

**PRŮMYSL A
ENERGETIKA**

INDUSTRY AND ENERGY

16-2. Základní ukazatele průmyslu podle odvětví OKEČ v roce 2006¹⁾

Key industry indicators: by CZ-NACE, 2006¹⁾

Odvětví	Podnikatelské subjekty	Zaměstnanci (tis. fyz. osob) ¹⁾	Mzdy zaměstnanců (mil. Kč) ²⁾	Průměrná hrubá měsíční mzda 1 zaměstnance (Kč)	Účetní přidaná hodnota (mil. Kč, běžné ceny)	Index produktivity práce zaměstnanců ³⁾ (%)	Economic activity
	<i>Number of enterprises</i>	<i>Employees (actual persons in thous.)¹⁾</i>	<i>Wages of employees (CZK mil.)²⁾</i>	<i>Average monthly gross wage per employee (CZK)</i>	<i>Book value added (CZK mil., current prices)</i>	<i>Labour productivity index for employees³⁾</i>	
Průmysl celkem	8 820	1 162	272 613	19 548	834 196	109,7	Industry, total
v tom:							
C Těžba nerostných surovin	100	43	12 435	24 191	40 161	113,7	<i>Mining and quarrying</i>
Těžba energetických surovin	25	37	10 942	24 497	34 533	113,5	<i>Mining and quarrying of energy producing materials</i>
Těžba ostatních nerostných surovin	75	6	1 493	22 158	5 628	112,2	<i>Mining and quarrying except energy producing materials</i>
D Zpracovatelský průmysl	8 443	1 064	242 890	19 012	660 857	109,8	<i>Manufacturing</i>
Výroba potravinářských výrobků a nápojů, tabákových výrobků	1 063	108	22 705	17 423	67 908	104,4	<i>Manufacture of food products, beverages and tobacco</i>
Výroba textilií, textilních a oděvních výrobků	617	61	9 403	12 816	19 228	106,4	<i>Manufacture of textiles and textile products</i>
Výroba usní a výrobků z usní	100	8	1 191	12 291	1 925	108,3	<i>Manufacture of leather and leather products</i>
Zpracování dřeva, výroba dřevařských výrobků kromě nábytku	414	27	5 105	15 855	13 126	110,9	<i>Manufacture of wood and wood products</i>
Výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru; vydavatelství a tisk	439	42	10 559	21 107	26 932	98,8	<i>Manufacture of pulp, paper and paper products; publishing and printing</i>
Výroba koksu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy	5	3	1 022	29 785	4 636	99,3	<i>Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel</i>

Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken	226	37	10 291	23 053	39 013	103,6	<i>Manufacture of chemicals, chemical products and man-made fibres</i>
Výroba pryžových a plastových výrobků	647	72	15 987	18 488	48 110	108,8	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	404	64	15 537	20 162	48 496	104,5	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Výroba základních kovů, hutních a kovárenských výrobků	1 545	166	38 674	19 403	105 666	104,1	<i>Manufacture of basic metals and fabricated metal products</i>
Výroba a opravy strojů a zařízení j. n.	1 115	139	32 961	19 800	73 731	116,3	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení	873	154	34 925	18 895	79 154	112,3	<i>Manufacture of electrical and optical equipment</i>
Výroba dopravních prostředků a zařízení	377	129	34 479	22 256	108 251	113,1	<i>Manufacture of transport equipment</i>
Zpracovatelský průmysl j. n.	618	54	10 051	15 509	24 681	107,9	<i>Manufacturing n.e.c.</i>
E Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	277	55	17 288	26 347	133 178	107,4	<i>Electricity, gas and water supply</i>

¹⁾ podnikatelské subjekty s 20 a více zaměstnanci; předběžné údaje

¹⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců

²⁾ bez ostatních osobních nákladů

³⁾ výpočet z indexu tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy ve stálých cenách (průměrné ceny roku 2000)

¹⁾ Enterprises with 20+ employees; preliminary

¹⁾ Average registered number of employees

²⁾ Excl. other personnel expenses

³⁾ Calculated from the index of sales of own products and services incidental to industry at constant prices (average prices of 2000)

